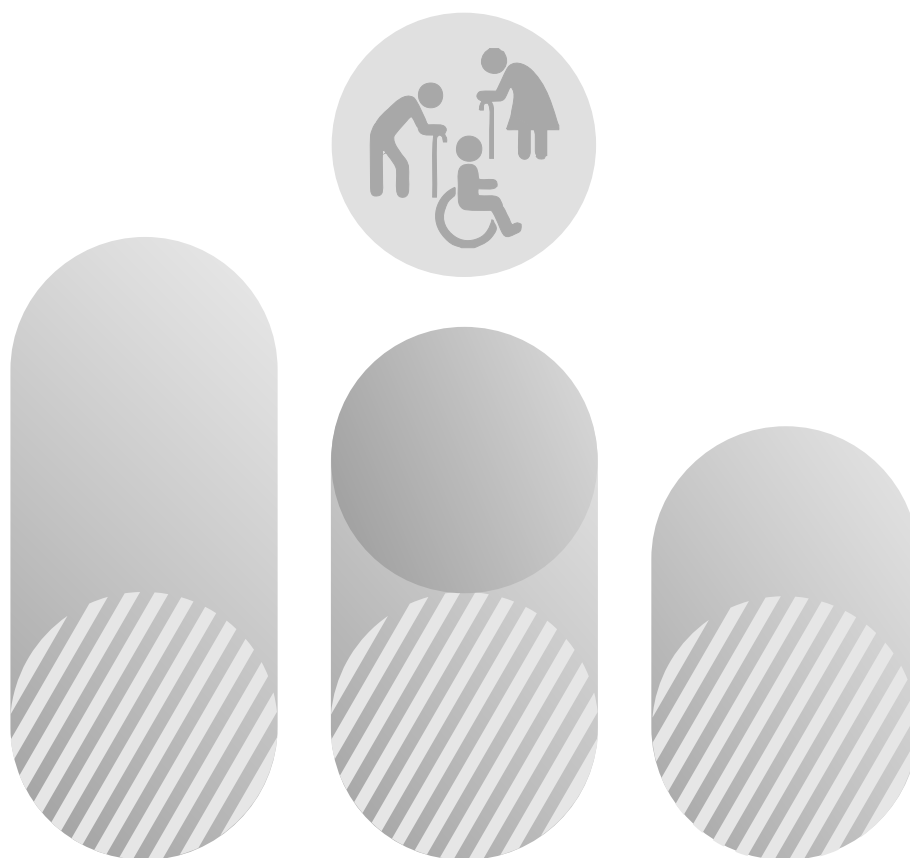

Emerytury i renty w 2019 r.

Retirement and other pensions in 2019

Emerytury i renty w 2019 r.

Retirement and other pensions in 2019

Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland

Warszawa Warsaw 2020

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Społecznych
Statistics Poland, Social Surveys Department

pod kierunkiem
supervised by

dr Piotr Łysoń – Dyrektor Departamentu
Director of the Department

Zespół autorski

Editorial team

Joanna Marzęcka, Joanna Mikke

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Joanna Marzęcka

ISSN 2082-7164

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji – tel.: (22) 608 32 10, 608 38 10

Zam. XXX/201X/nakł. XXX

Przedmowa

Niniejsza publikacja jest całościowym opracowaniem statystyki publicznej na temat emerytur i rent oraz populacji osób i gospodarstw domowych, korzystających z tych świadczeń. Składa się z syntezy, części metodologicznej oraz tablic wynikowych. Synteza zawiera opis stanu i zmian zachodzących w: liczebności i strukturze populacji emerytów i rencistów, kwotach świadczeń emerytalno-rentowych, wysokości przeciętnej emerytury i renty. Obejmuje także informacje o dochodach i wydatkach gospodarstw domowych emerytów i rencistów, a także o ich warunkach mieszkaniowych i zagrożeniu ubóstwem. Część metodologiczna obejmuje definicje pojęć stosowanych w statystyce emerytur i rent.

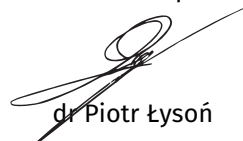
Dział pierwszy części tabelarycznej zawiera dane dotyczące populacji emerytów i rencistów oraz jej dynamiki, a także struktury według płci, wieku, zawodu, makroregionów, województw oraz instytucji wypłacających świadczenia.

W dziale drugim zaprezentowano kwoty świadczeń brutto według rodzaju (emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne), dynamikę ich zmian oraz przeciętne miesięczne kwoty emerytur i rent. Dane te są prezentowane w przekrojach według makroregionów i województw. Ponadto zostały przedstawione kwoty i liczebność świadczeń pozaubezpieczeniowych oraz relacje średniej miesięcznej emerytury do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

W dziale trzecim umieszczono informacje dotyczące dochodów gospodarstw domowych emerytów i rencistów, wydatków tych gospodarstw na towary i usługi konsumpcyjne, na wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego, a także subiektywnej oceny stanu zdrowia emerytów i rencistów oraz sytuacji materialnej ich gospodarstw domowych.

Mam nadzieję, że niniejsza publikacja okaże się cennym źródłem informacji o sytuacji materialnej emerytów i rencistów oraz o wydatkach publicznych na emerytury i renty. Jest ona dostępna w całości w Internecie pod adresem: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/>.

Dyrektor
Departamentu Badań Społecznych GUS

dr Piotr Łysoń

Warszawa, listopad 2020 r.

Preface

This publication is a comprehensive elaboration by Statistics Poland on retirement and other pensions in Poland as well as the population and households entitled to these benefits. It consists of executive summary, methodological part and tables. The executive summary includes a description of state and changes in the number and structure of retiree and pensioner population and the value and average amount of retirement and other pensions as well as income and expenditures of retiree and pensioner households, their housing conditions and risk of poverty. The methodological part covers definitions of terminology used in social benefits statistics.

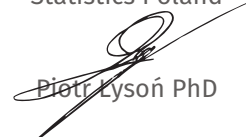
The first part of the tables covers data on dynamics and structure of retiree and pensioner population by sex, age, occupation, macroregion, voivodship as well as by institutions distributing retirement and other pensions.

The second part of the tables presents amounts of gross benefits by type (retirement pension, disability pension, survivors pension), dynamics of change and average monthly amount of retirement and other pensions. The data are presented by macroregions and voivodships. The elaboration also includes the value and number of non-insurance benefits as well as average monthly retirement pension in relation to the average monthly salary in the national economy.

The third part shows information on retiree and pensioner households income and expenditures on consumption of goods, services and equipment as well as household running costs. Also information on subjective assessment of health condition of retirees' and pensioners' and of financial condition of retiree and pensioner households is presented.

I hope that this publication will serve as an important source of information on financial situation of retirees and pensioners as well as public expenditures on retirement and other pensions. The entire publication is available on the website: <https://stat.gov.pl/en/topics/living-conditions/>.

Director
of the Social Surveys Department
Statistics Poland

Piotr Lysoń PhD

Warsaw, November 2020

Spis treści

Contents

Przedmowa	2
Preface.....	4
Spis treści	5
Contents	5
Objaśnienia znaków umownych.....	12
Symbols.....	12
Ważniejsze skróty	12
Main abbreviations.....	12
Wstęp	13
Introduction	13
Synteza	13
Executive summary	13
1. Liczebność i struktura populacji emerytów i rencistów	13
Number and structure of retirees' and pensioners' population	13
1.1 Osoby otrzymujące świadczenia emerytalno-rentowe	16
Persons receiving retirement and other pension benefits.....	16
1.2 Osoby otrzymujące świadczenia emerytalne	16
Persons receiving retirement pensions.....	16
1.3 Osoby otrzymujące renty z tytułu niezdolności do pracy	17
Persons receiving disability pensions.....	17
1.4 Osoby otrzymujące renty rodzinne	18
Persons receiving survivors pensions.....	18
2. Kwoty świadczeń emerytalno-rentowych w Polsce	18
Amount of retirement and other pension benefits in Poland	18
2.1 Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS.....	18
Amount of retirement and other pension benefits from SII.....	18
2.2 Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z KRUS.....	21
Amount of retirement and other pension benefits from ASIF	21
2.3 Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z MON, MSWiA i MS	22
Amount of retirement and other pension benefits from MND, MIA and MS.....	22
2.4 Zmiany wysokości przeciętnej miesięcznej emerytury w latach 2000-2019	23
Changes of average monthly retirement pension in 2000-2019	23
3. Sytuacja gospodarstw domowych emerytów i rencistów	25
Situation of retirees' and pensioners' households.....	25
3.1 Dochody gospodarstw domowych emerytów i rencistów	25

Income of retirees' and pensioners' households.....	25
3.2 Wydatki gospodarstw domowych emerytów i rencistów	25
Expenditures of retirees' and pensioners' households.....	25
3.3 Wyposażenie gospodarstw domowych emerytów i rencistów w przedmioty trwałego użytkowania..	26
Equipment with durable goods in retirees' and pensioners' households.....	26
3.4 Warunki mieszkaniowe gospodarstw domowych emerytów i rencistów	26
Housing conditions retirees' and pensioners' households	26
3.5 Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych emerytów i rencistów	27
Subjective opinion about financial situation of retirees' and pensioners' households.....	27
3.6 Minimum socjalne i minimum egzystencji dla gospodarstw domowych emerytów.....	27
The subsistence minimum and social minimum for retirees' households.....	27
3.7 Subiektywna ocena stanu zdrowia emerytów i rencistów	28
Subjective opinion about health of retirees' and pensioners'	28
Uwagi metodologiczne	29
Podstawowe definicje.....	30
Methodological notes.....	32
Basic definitions	33

Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów według instytucji wypłacających	1	36
Monthly average number of retirees and pensioners by institutions		
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według województw w 2019 roku	2	37
Monthly average number of retirees and pensioners from the Social Insurance Institution by voivodships in 2019		
Przeciętna miesięczna liczba rencistów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według województw ..	3	38
Monthly average number of pensioners from the Social Insurance Institution by voivodships		
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według makroregionów (w tys. osób)	4	39
Monthly average number of retirees and pensioners from the Social Insurance Institution by macroregions (in thousand persons)		
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według makroregionów	5	40
Monthly average number of retirees and pensioners from the Social Insurance Institution by macroregions		
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według województw w 2019 roku.....	6	41
Monthly average number of retirees and pensioners from the Agricultural Social Insurance Fund by voivodships in 2019		
Przeciętna miesięczna liczba rencistów z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według województw w 2019 roku.....	7	42
Monthly average number of pensioners from the Agricultural Social Insurance Fund by voivodships in 2019		
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według makroregionów (w tys. osób)	8	43
Monthly average number of retirees and pensioners from the Agricultural Social Insurance Fund by macroregions (in thousand persons)		
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według makroregionów.....	9	44
Monthly average number of retirees and pensioners from the Agricultural Social Insurance Fund by macroregions		
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Sprawiedliwości i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.....	10	45
Monthly average number of retirees and pensioners from the Ministry of National Defence, the Ministry of Justice and the Ministry of Interior and Administration		
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z pozarolniczego systemu ubezpieczeń według zawodów w 2019 roku.....	11	46
Monthly average number of retirees and pensioners from the non-agricultural social security system by occupation in 2019		
Emeryci i renciści jako odsetek populacji mieszkańców według województw w 2000 i 2019 roku.....	12	47
Retirees and pensioners by voivodships in 2000 and 2019 (in persons and as percent of total population)		
Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według płci i wieku.....	13	48

	<u>Nr./No.</u>	<u>Str./Page</u>
Persons receiving retirement and disability pensions from the Social Insurance Institution by sex and age		
Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacane przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według płci i wieku	14	49
Persons receiving retirement and disability pensions from the Agricultural Social Insurance Fund by sex and age		
Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej według płci i wieku	15	50
Persons receiving retirement and disability pensions from the Ministry of National Defence by sex and age		
Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacane przez Ministerstwo Sprawiedliwości według płci i wieku	16	51
Persons receiving retirement and disability pensions from the Ministry of Justice by sex and age		
Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji według płci i wieku.....	17	52
Persons receiving retirement and disability pensions from the Ministry of Interior and Administration by sex and age		
DZIAŁ II Emerytury, renty i świadczenia pozaubezpieczeniowe		
PART II Retirement and other pensions, non-insurance benefits		
Emerytury i renty brutto według instytucji wypłacających	18	53
Gross retirement and other pensions by institutions		
Emerytury i renty brutto z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według województw w 2019 roku.....	19	54
Gross retirement and other pensions from the Social Insurance Institution by voivodships in 2019		
Renty brutto z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według województw w 2019 roku.....	20	55
Gross pensions from the Social Insurance Institution by voivodships in 2019		
Emerytury i renty brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według województw	21	56
Gross retirement and other pensions from the Agricultural Social Insurance Fund by voivodships		
Renty brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według województw w 2019 roku.....	22	57
Gross pensions from the Agricultural Social Insurance Fund by voivodships in 2019		
Emerytury i renty brutto z Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Sprawiedliwości i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.....	23	58
Gross retirement and other pensions from the Ministry of National Defence, the Ministry of Justice and the Ministry of Interior		
Liczba emerytów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według wysokości świadczeń w latach 2012–2019..	24	59
Number of retirees from the Social Insurance Institution by benefit amount in 2012-2019		
Liczba emerytów i rencistów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według wysokości świadczeń w marcu 2019 r.	25	60
Number of retirees and pensioners from the Social Insurance Institution by benefit amount in March of 2019		
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto według instytucji wypłacających.....	26	61
Monthly average gross retirement and other pension by institutions		
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według województw w 2019 roku.....	27	62
Monthly average gross retirement and other pension from the Social Insurance Institution by voivodships in 2019		
Przeciętna miesięczna renta brutto z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według województw	28	63
Monthly average gross pension from the Social Insurance Institution by voivodships		

	<u>Nr/No.</u>	<u>Str./Page</u>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według makroregionów (w zł)	29	64
Monthly average gross retirement and other pension from the Social Insurance Institution by macroregions (in PLN)		
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według makroregionów.....	30	65
Monthly average gross retirement and other pension from the Social Insurance Institution by macroregions		
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według województw w 2019 roku	31	66
Monthly average gross retirement and other pension from the Agricultural Social Insurance Fund by voivodships in 2019		
Przeciętna miesięczna renta brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według województw.	32	67
Monthly average gross pension from the Agricultural Social Insurance Fund by voivodships		
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według makroregionów (w zł)	33	68
Monthly average gross retirement and other pension from the Agricultural Social Insurance Fund by macroregions (in PLN)		
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według makroregionów.....	34	69
Monthly average gross retirement and other pension from the Agricultural Social Insurance Fund by macroregions		
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Sprawiedliwości i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.....	35	70
Monthly average gross retirement and other pension from the Ministry of National Defence, the Ministry of Justice and the Ministry of Interior and Administration		
Świadczenia pozaubezpieczeniowe z Ministerstwa Obrony Narodowej, z Ministerstwa Sprawiedliwości, z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w 2019 roku.....	36	71
Non-insurance benefits from the Ministry of National Defence, the Ministry of Justice and the Ministry of Interior and Administration in 2019		
Świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z rozdziału 75313 wydatków budżetu państwa	37	72
Benefits from the Social Insurance Institution from 75313 allocation in state budget		
Świadczenia z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego rozdziału 75313 wydatków budżetu państwa	38	73
Benefits from the Agricultural Social Insurance Fund from 75313 allocation in state budget		
Emerytury i renty brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych według zawodów....	39	74
Gross retirement and other pensions from non-agricultural social security system by occupation		
Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.....	40	75
Relation of monthly average gross retirement pension from non-agricultural social security system to monthly average gross wages and salaries in the national economy		
Średnioroczne minimum egzystencji i minimum socjalne dla gospodarstw emeryckich w latach 2000-2019	41	76
Yearly subsistence minimum and social minimum for retirees' households in 2000-2019		
DZIAŁ III Gospodarstwa domowe emerytów i rencistów		
PART III Retirees' and pensioners' households		
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów w 2019 roku.....	42	77
Monthly average income per capita in retirees' and pensioners' households in 2019		

	<u>Nr./No.</u>	<u>Str./Page</u>
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów	43	78
Monthly average expenditures per capita in retirees' and pensioners' households		
Dynamika przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów na tle ogółu gospodarstw domowych w 2019 r. (2018 r.=100)	44	79
Dynamics of monthly average expenditures per capita in retirees' and pensioners' households in relation to total households expenditure in 2019 (2018=100)		
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów w 2019 roku.....	45	80
Monthly average consumption of selected foodstuffs per capita in retirees' and pensioners' households in 2019		
Wyposażenie gospodarstw domowych emerytów i rencistów w niektóre przedmioty trwałego użytkowania w 2019 roku	46	81
Equipment with selected durable goods in retirees' and pensioners' households in 2019		
Wyposażenie gospodarstw domowych emerytów i rencistów w niektóre przedmioty trwałego użytkowania w 2019 r. w porównaniu do 2018 r. (2018 r.=100).....	47	82
Equipment with selected durable goods in retirees' and pensioners' households in 2019 compared with 2018 (2018=100)		
Trudności gospodarstw domowych emerytów i rencistów w zaspokajaniu potrzeb w 2019 roku	48	83
Difficulties in satisfying retirees' and pensioners' needs in their households in 2019		
Mieszkania użytkowane przez gospodarstwa domowe emerytów i rencistów w 2019 roku	49	83
Dwellings occupied by retirees' and pensioners' households in 2019		
Wyposażenie mieszkań emerytów i rencistów w urządzenia i instalacje techniczno-sanitarne w 2019 roku	50	84
Equipment of dwellings of retirees' and pensioners' households in technical and sanitary installations in 2019		
Stan mieszkań zajmowanych przez gospodarstwa domowe emerytów i rencistów w 2019 roku.....	51	85
Conditions of dwellings of retirees' and pensioners' households in 2019		
Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych emerytów i rencistów w 2019 roku.....	52	86
Conditions of dwellings of retirees' and pensioners' households in 2019		
Subiektywna ocena stanu zdrowia emerytów i rencistów w 2019 roku	53	86
Subjective opinion about health of retirees and pensioners in 2019		
Wykresy		
Charts		
Struktura populacji emerytów i rencistów w 2019 roku	1	13
Structure of retirees' and pensioners' population in 2019		
Liczba emerytów i rencistów w Polsce (w tys. osób)	2	14
Number of retirees and pensioners in Poland (in thousand persons)		
Osoby pobierające emerytury w grudniu 2019 roku według wieku (w tys.)	3	17
Persons receiving retirement pensions in December 2019 by age (in thousands)		
Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS w 2019 roku (w tys. zł).....	4	19
Amount of retirement and other pension benefits from the Agricultural Social Insurance Fund in 2019 (in thousand PLN)		
Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z KRUS w 2019 roku (w tys. zł).....	5	21
Amount of retirement and other pension benefits from the Agricultural Social Insurance Fund in 2019 (in thousand PLN)		

	<u>Nr/No.</u>	<u>Str./Page</u>
Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z MON, MSWiA i MS w 2019 roku (w tys. zł)	6	22
Amount of retirement and other pension benefits from the Ministry of National Defence, the Ministry of Justice and the Ministry of Interior and Administration in 2019 (in thousand PLN)		
Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.....	7	23
Relation of the average monthly gross retirement pension from the non-agricultural social security system to monthly average gross wages and salaries in the national economy		
Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.....	8	24
Relation of the average monthly gross retirement pension from the Agricultural Social Insurance Fund to monthly average gross wages and salaries in the national economy		
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów, przeciętna emerytura z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych a średnioroczne minimum egzystencji i minimum socjalne dla gospodarstw emeryckich.....	9	28
Monthly average disposable income per capita in single retirees' households and average gross retirement pension from non-agricultural social security system compared to subsistence minimum and social minimum for retirees' households		
Mapa		
Map		
Liczba emerytów i rencistów według województw oraz jako odsetek populacji mieszkańców w 2019 roku	1	15
Number of retirees and pensioners by voivodships and as percent of total population in 2019		

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Kreska (-)	- zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Znak „x”	- wypełnienie pozycji, ze względu na układ tablicy, jest niemożliwe lub niecelowe not applicable
„w tym”	- oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all the components of the sum are given
Kropka (.)	- oznacza zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych data not available or not reliable
Zero (0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit
(0,0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

ZUS SII	- Zakład Ubezpieczeń Społecznych Social Insurance Institution
KRUS ASIF	- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Agricultural Social Insurance Fund
MON MND	- Ministerstwo Obrony Narodowej Ministry of National Defence
MS MJ	- Ministerstwo Sprawiedliwości Ministry of Justice
MSWiA MIA	- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji Ministry of Interior and Administration
FUS SIF	- Fundusz Ubezpieczeń Społecznych Social Insurance Fund
FER PF	- Fundusz Emerytalno-Rentowy Pension Fund
GBRZ	- Oznaczenie świadczenia rolnego wypłacanego przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w wysokości 50% ze względu na uprawnienia do świadczeń pracowniczych zbiegających się ze świadczeniami zagranicznymi Agricultural benefit paid by the Agricultural Social Insurance Fund in an amount of 50% of that benefit due to right to employee benefits simultaneous to foreign benefits
GBRZ benefit	

Wstęp Introduction

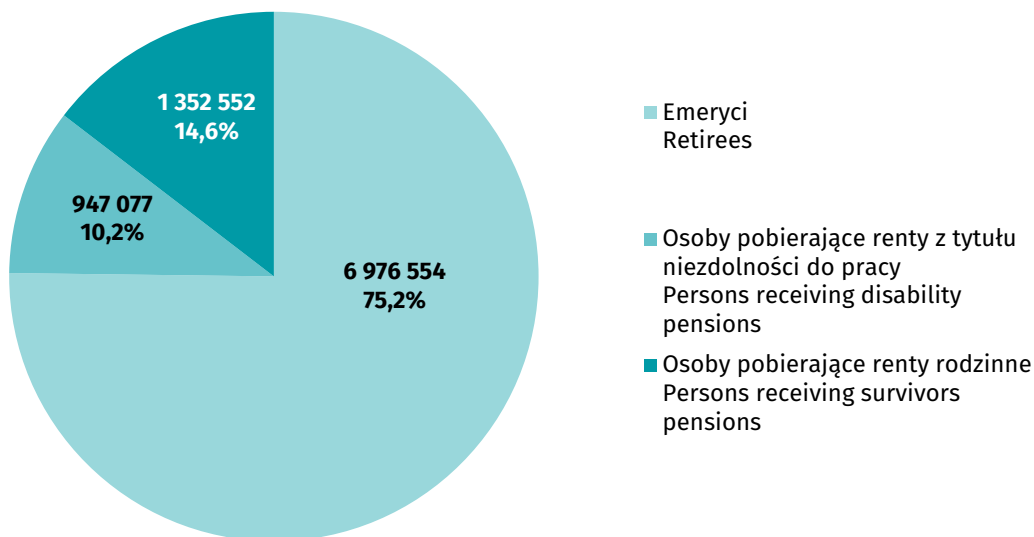
Publikacja została opracowana na podstawie danych ze sprawozdawczości Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych. Ponadto wykorzystano wyniki badań statystyki publicznej z „Badania budżetów gospodarstw domowych” i „Europejskiego badania dochodów i warunków życia” (EU-SILC).

Synteza Executive summary

1. Liczebność i struktura populacji emerytów i rencistów Number and structure of retirees' and pensioners' population

W 2019 roku liczba emerytów i rencistów w Polsce wyniosła 9 276,2 tys. osób i była o 0,8% wyższa niż w roku poprzednim. W stosunku do liczby ludności Polski grupa ta stanowiła 24,2% i dominowały w niej osoby pobierające emerytury.

Wykres 1. Struktura populacji emerytów i rencistów w 2019 roku
Chart 1. Structure of retirees' and pensioners' population in 2019

Liczebność grupy społeczno-ekonomicznej emerytów i rencistów w okresie 2000-2019 przedstawiono na wykresie 2. W latach 2000-2006 obserwowano systematyczny spadek łącznej liczby emerytów i rencistów

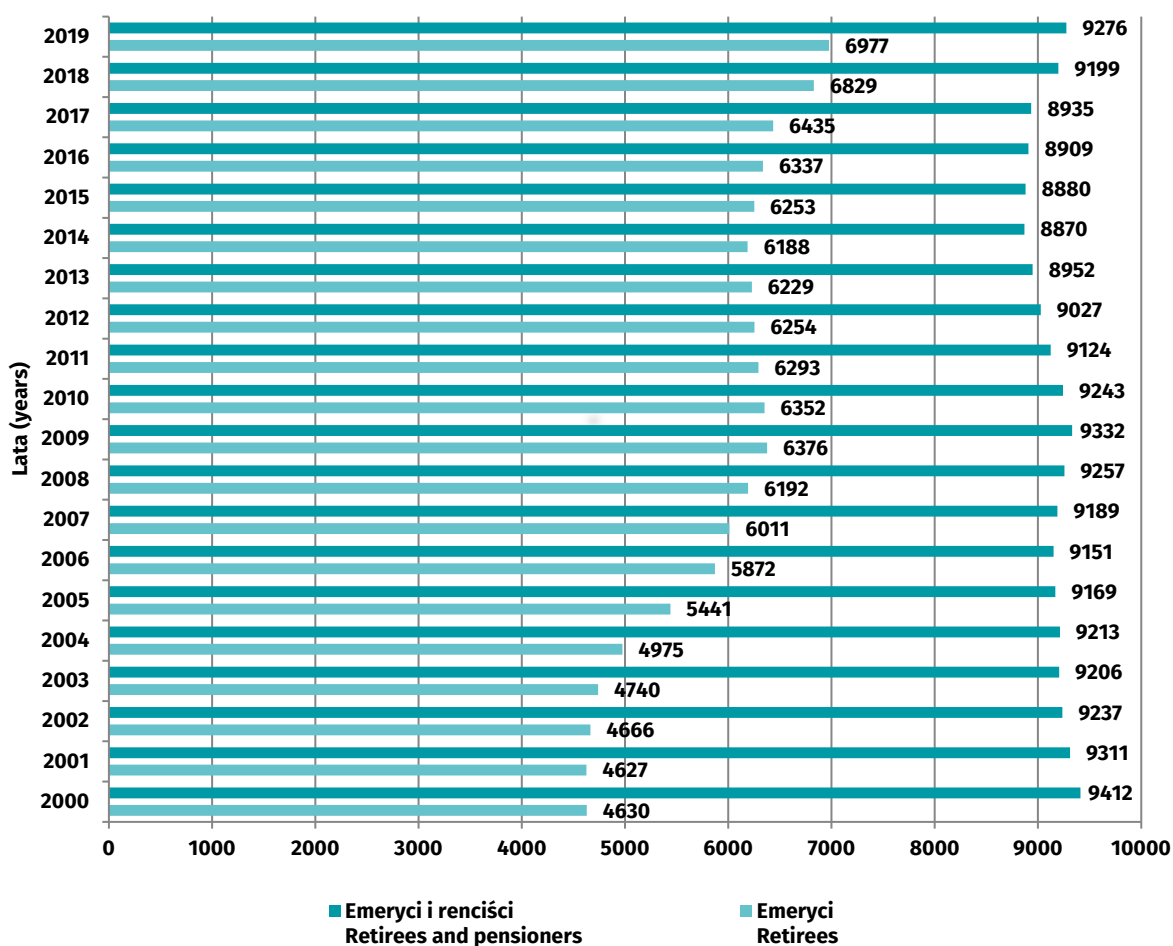
w Polsce, w następnych latach do 2009 r.- wzrost, a później od roku 2010 do 2014 – spadek. Od 2015 roku obserwowany jest umiarkowany wzrost liczby emerytów i rencistów, najsilniejszy w 2018 roku.

W okresie od 2001 do 2009 r. odnotowano systematyczny, coroczny wzrost liczby emerytów (z 4 627 tys. w 2001 r. do 6 376 tys. w 2009 r.), przy jednoczesnym spadku liczby rencistów. Niewielki spadek liczby emerytów wystąpił w latach 2010 – 2014. W okresie 2015-2019 ponownie odnotowano wzrost liczby emerytów przy jednoczesnym spadku liczby rencistów. W 2019 roku w porównaniu do 2018 liczba emerytów wzrosła o 147,3 tys. osób (2,2%), a rencistów obniżyła się o 70,1 tys. osób (spadek o 3,0%).

Porównanie bezwzględnej łącznej liczby emerytów i rencistów korzystających ze świadczeń w 2000 i w 2019 roku pokazuje, że obecnie ta grupa społeczno-ekonomiczna jest nieco mniej liczna. Emeryci i renciści stanowili w 2000 r. ponad 24,0% ludności Polski (24,4%), tj. o 0,2 punktu procentowego więcej niż w 2019 r. Jednak w przypadku emerytów zaobserwowano wzrost z ok. 12% ludności Polski w 2000 r. do 18,2% w 2019 roku. Zmniejszyła się zaś istotnie liczba rencistów.

Wykres 2. Liczba emerytów i rencistów w Polsce (w tys. osób)^{a)}

Chart 2. Number of retirees and pensioners in Poland (in thousand persons)^{a)}

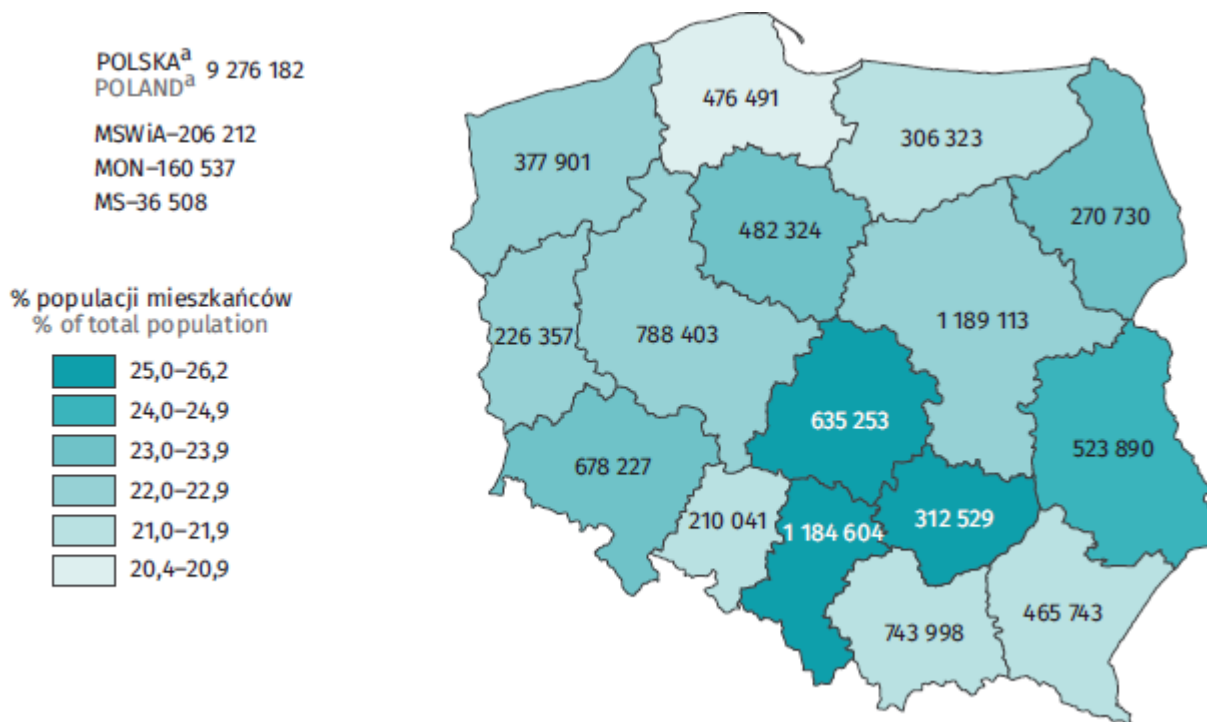

Liczbę emerytów i rencistów pobierających w 2019 r. świadczenia z ZUS i KRUS oraz jako odsetek populacji każdego województwa przedstawia mapa 1. Największa liczba emerytów i rencistów została odnotowana w województwach: mazowieckim (1 189,1 tys. osób) i śląskim (1 184,6 tys. osób), natomiast najniższa w dwóch województwach: opolskim (210,0 tys. osób) i lubuskim (226,4 tys. osób). W stosunku do liczby

ludności, najwyższy odsetek emerytów i rencistów wynoszący 26,2% odnotowano w województwie śląskim, nieco niższy w województwie łódzkim (25,8%) i świętokrzyskim (25,3%), a najniższy – 20,4% w województwie pomorskim.

Mapa 1. Liczba emerytów i rencistów według województw oraz jako odsetek populacji w 2019 roku

Map 1. Number of retirees and pensioners by voivodships and as percent of total population in 2019

a) Liczba emerytów i rencistów w Polsce ogółem. W podziale na województwa uwzględniono wyłącznie emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia wypłacane przez ZUS (bez rent wypadkowych finansowanych z FUS) oraz przez KRUS (bez świadczeń finansowanych z FER, a wypłacanych przez MON, MSWiA i MS).

a) Number of retirees and pensioners in Poland in total. Distribution by voivodships includes only retirees and pensioners receiving benefits from the SII (excluding persons receiving accident pensions financed from the SIF) as well as from the ASIF (excluding benefits financed from PFI and paid by the MND, the MIA and the MJ).

1.1 Osoby otrzymujące świadczenia emerytalno-rentowe Persons receiving retirement and other pension benefits

W 2019 r. emerytury i renty przeciętnie miesięcznie pobierało 9 276,2 tys. osób, w tym z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych 8 155,6 tys. osób, tj. o 1,4% więcej niż w roku poprzednim.

Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia ze środków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 7 752,3 tys. osób, co stanowiło wzrost o 1,4% w porównaniu do 2018 r., z Ministerstwa Obrony Narodowej – 160,5 tys. osób (spadek o 0,9%), z Ministerstwa Sprawiedliwości – 36,5 tys. osób (wzrost o 10,9%) oraz z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – 206,2 tys. osób (wzrost o 0,5%).

We wszystkich województwach odnotowano większą liczbę osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS. Największy wzrost zaobserwowano w województwach: opolskim (o 3,0%), podlaskim (o 2,6%), lubelskim (o 2,1%) oraz mazowieckim (wzrost o 2,0%). Najmniejszy wzrost liczby osób pobierających emerytury i renty wystąpił w województwach: śląskim (o 0,6%), dolnośląskim i małopolskim (o 1,1%).

W ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych emerytury i renty wypłacane są przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. W 2019 r. emerytury i renty z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przeciętnie miesięcznie pobierało 1 120,6 tys. osób, tj. o 3,2% mniej niż w roku poprzednim.

We wszystkich województwach zmniejszyła się liczba osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z KRUS. Największy spadek wystąpił w województwach: lubuskim i śląskim (o 4,6%), opolskim (o 4,3%) oraz podkarpackim (o 4,0%), z kolei najmniejszy spadek zanotowano w województwie wielkopolskim (o 2%) oraz małopolskim (o 2,3%) i pomorskim (o 2,4%).

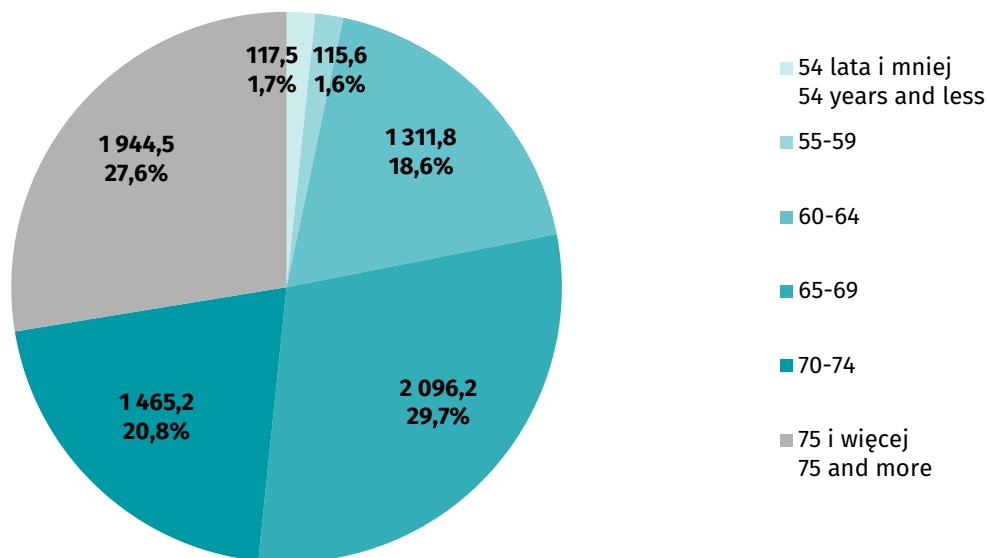
1.2 Osoby otrzymujące świadczenia emerytalne Persons receiving retirement pensions

W 2019 r. **emerytury** z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przeciętnie miesięcznie pobierało 6 092,5 tys. osób, tj. o 3,0% więcej niż w 2018 r. Przeciętna miesięczna liczba emerytów otrzymujących świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 5 798,0 tys. osób, tj. o 3,1% więcej w porównaniu do roku poprzedniego. Świadczenia z MON przeciętnie miesięcznie pobierało 108,7 tys. emerytów (spadek o 0,5%), a wśród świadczeniobiorców z MS było 27,5 tys. emerytów – (wzrost o 11,4%). Przeciętna miesięczna liczba emerytów otrzymujących świadczenia emerytalne z MSWiA wyniosła 158,3 tys. osób (wzrost o 1,0%).

We wszystkich województwach odnotowano wzrost liczby emerytów pobierających świadczenia z ZUS, najwyższy w województwach: opolskim (o 4,4%), lubelskim (o 4,3%), podlaskim (o 4,2%). Najniższy wzrost zanotowano w województwie śląskim (o 1,8%).

Wśród świadczeniobiorców z KRUS 883,9 tys. osób pobierało świadczenia emerytalne. Liczba emerytów była o 3,3% niższa niż w roku poprzednim. We wszystkich województwach zanotowano spadek liczby osób pobierających świadczenia emerytalne. Największe spadki zanotowano w województwach: lubuskim (o 5,0%), śląskim (o 4,9%), podkarpackim (o 4,6%) oraz opolskim (o 4,3%). Najmniejsze spadki zanotowano w województwach: wielkopolskim (o 2,0%) i pomorskim (o 2,4%).

Wykres 3. Osoby pobierające emerytury w grudniu 2019 roku według wieku (w tys.)
 Chart 3. Persons receiving retirement pensions in December 2019 by age (in thousands).

W grudniu 2019 r., podobnie jak w grudniu 2018 r., najliczniejszą grupę osób pobierających emerytury w ramach rolniczego i pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych stanowiły osoby w wieku 65-69 lat (29,7%), natomiast najmniej liczną – świadczeniobiorcy w wieku 55-59 lat (1,6 %). W stosunku do 2018 roku wzrósł udział świadczeniobiorców w wieku 70-74 lat, znacząco spadł zaś w grupach wieku 55-59 oraz 60-64. W grupie wieku 65-69 lat udział świadczeniobiorców pozostał bez zmian, a w grupach 54 lata i mniej oraz 75 lat lub więcej – spadł minimalnie o 0,1 p.proc.

1.3 Osoby otrzymujące renty z tytułu niezdolności do pracy Persons receiving disability pensions

W 2019 r. **renty z tytułu niezdolności do pracy** wypłacane w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przeciętnie miesięcznie pobierało 753,0 tys. osób, tj. o 6,6% mniej niż w 2018 r. Przeciętna miesięczna liczba osób otrzymujących te świadczenia z ZUS to 726,4 tys. osób. W skali całego kraju, w ZUS zanotowano spadek liczby otrzymujących renty o 6,8% w porównaniu do roku poprzedniego. W resortach „mundurowych” liczby te kształtowały się następująco: w MON – 12,2 tys. osób (spadek o 4,7%), w MS - 2,4 tys. osób (wzrost o 10,5%), natomiast w MSWiA –12,0 tys. osób (spadek o 1,4%).

Spadek liczby świadczeniobiorców pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy z ZUS odnotowano we wszystkich województwach. Najwięcej ubyło w trzech województwach: zachodniopomorskim (spadek o 8,9%), warmińsko-mazurskim (spadek o 7,9%) i dolnośląskim (spadek o 7,8%), a najmniej w województwie kujawsko-pomorskim (spadek o 5,4%).

Wśród świadczeniobiorców z KRUS 194,1 tys. osób otrzymywało renty z tytułu niezdolności do pracy. Zanotowano spadek o 2,8% w stosunku do roku poprzedniego. Spadki zanotowano we wszystkich województwach. Największy spadek liczby rencistów z KRUS nastąpił w województwach: dolnośląskim (o 5,2%), zachodniopomorskim (o 4,5%) i warmińsko-mazurskim (o 4,3%), a najmniejszy – w województwach: podlaskim (o 0,4%), małopolskim (o 1,5%) i świętokrzyskim (o 2,0%).

1.4 Osoby otrzymujące renty rodzinne Persons receiving survivors pensions

W 2019 r. przeciętna miesięczna liczba osób otrzymujących **renty rodzinne** z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wyniosła 1 310,0 tys. osób (spadła o 0,8% w porównaniu do 2018 r.), a pobierających renty rodzinne z ZUS – 1 227,9 tys. osób (spadła o 0,8% w porównaniu do poprzedniego roku). W resortach „mundurowych” liczby te kształtowały się następująco: w MON - 39,6 tys. osób (spadek o 0,7% w porównaniu do 2018 r.), w MS - 6,6 tys. osób (zanotowano wzrost o 8,9% w porównaniu do 2018 r.), natomiast w MSWiA zanotowano 35,9 tys. osób pobierających renty rodzinne (spadek o 0,7%).

W przypadku rent rodzinnych wypłacanych z ZUS we wszystkich województwach, z wyjątkiem województwa opolskiego (tu minimalny wzrost o 0,1%) odnotowano spadki – od 1,5% w województwie lubuskim do 0,6% w województwach: kujawsko-pomorskim, mazowieckim, podlaskim, śląskim i wielkopolskim.

Wśród świadczeniobiorców z KRUS 42,6 tys. osób pobierało renty rodzinne. Liczba ta zmalała o 1,6% w porównaniu do 2018 r.

Liczba rent rodzinnych wypłacanych przez KRUS spadła we wszystkich województwach z wyjątkiem województwa małopolskiego (od 3,9% w województwie opolskim do 0,4% w województwie wielkopolskim). W województwie małopolskim odnotowano wzrost o 1,3%.

2. Kwoty świadczeń emerytalno-rentowych w Polsce Amount of retirement and other pension benefits in Poland

Łączna kwota świadczeń emerytalno-rentowych ogółem w Polsce w 2019 r. wyniosła 245 112 mln zł i była wyższa o 5,9% w porównaniu do 2018 r.

Z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wypłacono 227 740 mln zł (wzrost o 6,2%), z czego na wypłaty z ZUS przypadło 210 620,1 mln zł (wzrost o 6,3%), z MON – 7 024,4 mln zł (wzrost o 5,7%), z MS – 1 522,8 mln zł (wzrost o 6,3%), z MSWiA – 8 573,0 mln zł (wzrost o 5,7%).

Kwota emerytur i rent brutto z KRUS wyniosła 17 372,2 mln zł (wzrost o 2,0% w porównaniu do 2018 r.).

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wyniosła 2 327,07 zł (wzrost o 4,7%), w tym z ZUS – 2 264,06 zł (wzrost o 4,7%), z MON – 3 646,31 zł (wzrost o 6,7%), z MS – 3 791,90 zł (wzrost o 4,6%), z MSWiA – 3 464,50 zł (wzrost o 5,1%).

Natomiast w KRUS ukształtowała się na poziomie 1 291,86 zł (wzrost o 5,3%).

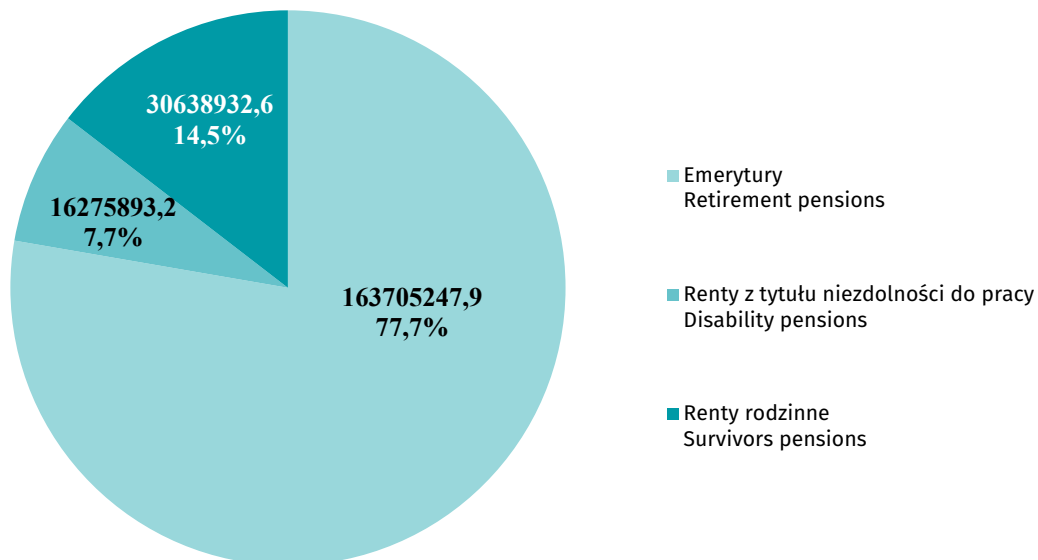
2.1 Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS Amount of retirement and other pension benefits from SII

Łączna kwota przeznaczona na emerytury z ZUS w 2019 r. wyniosła 163 705,2 mln zł i wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 7,5%, na renty z tytułu niezdolności do pracy wydano 16 275,9 mln zł (spadek o 1,3%), natomiast na renty rodzinne – 30 638,9 mln zł (wzrost o 4,3%). Strukturę świadczeń wypłacanych przez ZUS przedstawia wykres 4.

W stosunku do 2018 roku udział emerytur w strukturze świadczeń emerytalno-rentowych wzrósł o 0,8 p. proc. do 77,7%, udział rent z tytułu niezdolności do pracy spadł o 0,6 p. proc. do 7,7%, a udział rent rodzinnych spadł o 0,3 p. proc. do 14,5%.

Wykres 4. Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS w 2019 roku (w tys. zł)

Chart 4. Amount of retirement and other pension benefits from SII in 2019 (in thousand PLN)

Najwyższe kwoty na **świadczenia emerytalne** z ZUS w 2019 r., podobnie jak w 2018 r., wypłacane były w województwach: śląskim – 28 052,6 mln zł i mazowieckim – 23 636,8 mln zł, a najniższe w województwie podlaskim – 3 795,8 mln zł. W porównaniu do 2018 r. we wszystkich województwach odnotowano wzrost kwot przeznaczonych na świadczenia emerytalne, w przedziale od 5,6% w województwie śląskim do 10,0% w województwie opolskim.

Przeciętna miesięczna emerytura z ZUS w całym 2019 roku wyniosła 2352,91 zł i wzrosła o 4,2% w porównaniu z rokiem poprzednim. Najwyższe świadczenia wypłacano w województwie śląskim (przeciętna miesięczna emerytura wyniosła 2 818,79 zł), a najniższe w województwie podkarpackim (2 100,72 zł).

Z analizy¹ rozkładu wysokości świadczeń wypłacanych przez ZUS po waloryzacji w marcu 2019 r. wynika, że przeciętna wysokość emerytury według stanu na 31 marca 2019 r. (**średnia arytmetyczna**) wyniosła 2 276,99 zł, w przypadku mężczyzn – 2843,06 zł, w odniesieniu do kobiet – 1 901,44 zł. Połowa świadczeniobiorców (**mediana**) otrzymywała emeryturę w wysokości do 2 025,89 zł, połowa mężczyzn pobierała emeryturę w wysokości do 2 582,66 zł, natomiast połowa kobiet – w wysokości do 1 754,99 zł.

W 2019 r. 4,6% osób otrzymywało emerytury niższe niż 50% mediany (poniżej 1 012,95 zł), podczas gdy w 2018 r. było to 3,9% osób (50% mediany wynosiło 969,44 zł). Z kolei emerytury wyższe niż 150% mediany (powyżej 3 038,84 zł) otrzymywało w 2019 r. 18,8% osób (ten sam procent odnotowano w 2018 r., gdy 150% mediany wynosiło 2 908,33 zł).

¹ Opracowanie Departamentu Statystyki i Prognoz Aktuariatnych ZUS pt. „Struktura wysokości emerytur i rent wypłacanych przez ZUS po waloryzacji w marcu 2019 roku”.

Odsetek osób otrzymujących świadczenia emerytalne z ZUS w określonej wysokości w stosunku do mediany
Percentage of people receiving retirement benefits from SII in a certain amount relative to the median

Lata Years	Odsetek osób otrzymujących świadczenie emerytalne* w wysokości poniżej 50% mediany Percentage of persons receiving a retirement benefit in the amount of less than 50% of the median	Odsetek osób otrzymujących świadczenie emerytalne* w wysokości powyżej 150% mediany Percentage of persons receiving a retirement benefit in the amount of over 150% of the median
2011	4,1	18,8
2012	3,7	18,1
2013	3,9	18,5
2014	4,2	19,0
2015	4,1	18,9
2016	5,9	18,0
2017	4,1**	18,3
2018	3,9	18,8
2019	4,6	18,8

* Bez dodatków pielęgnacyjnych. Without nursing supplements.

** W 2017 roku podwyższono minimalne świadczenia gwarantowane, w związku z tym zmniejszył się odsetek osób otrzymujących świadczenie emerytalne w wysokości poniżej 50% mediany. In 2017 minimum guaranteed benefits were increased, therefore the percentage of people receiving retirement benefits in the amount below 50% median were decreased.

Źródło: dane ZUS

Source: data of SII

Na **renty z tytułu niezdolności do pracy**, znacząco więcej środków niż w innych województwach, przeznaczono w województwie śląskim – 2 983,7 mln zł, a najmniej w województwie opolskim – 242,5 mln zł. We wszystkich województwach z wyjątkiem województwa kujawsko-pomorskiego (wzrost o 0,3%) zanotowano spadek kwot przeznaczonych na renty z tytułu niezdolności do pracy od 2,5% w województwie dolnośląskim, do 0,1% w województwie podlaskim.

Przeciętna miesięczna renta z tytułu niezdolności do pracy z ZUS wyniosła 1 867,10 zł (wzrost o 5,9%). Podobnie jak w przypadku emerytur, najwyższe świadczenia wypłacano w województwie śląskim (przeciętnie 2 372,59 zł), a najniższe w województwie podkarpackim (1 581,09 zł).

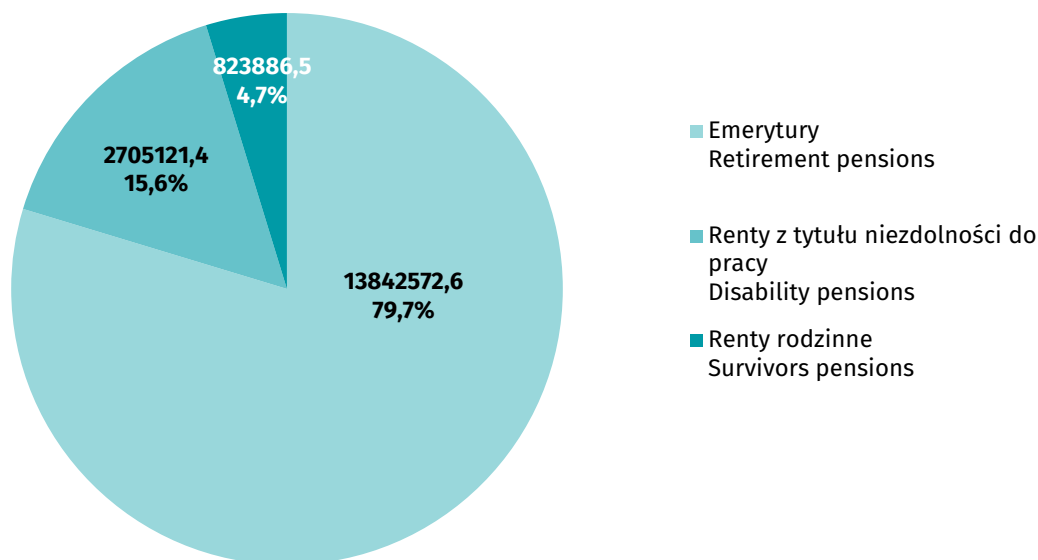
Na wypłaty **rent rodzinnych** najwięcej środków przeznaczono w województwie śląskim – 6 707,4 mln zł, a najmniej w województwie podlaskim – 559,5 mln zł. We wszystkich województwach zanotowano wzrost nakładów od 3,9% w województwach: dolnośląskim, łódzkim do 6,1% w województwie opolskim.

Przeciętna miesięczna renta rodzinna z ZUS ukształtowała się na poziomie 2 079,38 zł i była wyższa o 5,2% w stosunku do roku poprzedniego. Najwyższe świadczenia, podobnie jak w przypadku emerytur i rent z tytułu niezdolności do pracy, wypłacono w województwie śląskim (średnio 2 572,83 zł), a najniższe w województwie podkarpackim (1 795,15 zł). W porównaniu do 2018 r. wzrost przeciętnej kwoty renty rodzinnej odnotowano we wszystkich województwach. Najwyższy wzrost wystąpił w województwie opolskim (o 6,0%) i lubelskim (o 5,7%), a najniższy w województwach: śląskim (o 4,5%), kujawsko-pomorskim i pomorskim (o 5,1%).

2.2 Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z KRUS Amount of retirement and other pension benefits from ASIF

Łączna kwota przeznaczona na emerytury z KRUS w 2019 r. wyniosła 13 842,6 mln zł i wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 1,5%, na renty z tytułu niezdolności do pracy wydano 2 705,1 mln zł (wzrost o 2,8%), natomiast na renty rodzinne – 823,9 mln zł (wzrost o 6,2%). Strukturę świadczeń wypłacanych przez KRUS przedstawia wykres 5.

Wykres 5. Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z KRUS w 2019 roku (w tys. zł)
Chart. 5 Amount of retirement and other pension benefits from ASIF in 2019 (in thousand PLN)

Najwyższe kwoty na **świadczenia emerytalne** z KRUS w 2019 r. wypłacane były w województwach: mazowieckim – 2 147,5 mln zł i lubelskim – 1 795,6 mln zł. Najniższą kwotę świadczeń zanotowano w województwie lubuskim – 210,3 mln zł. Spadek nakładów na świadczenia emerytalne odnotowano tylko w dwóch województwach: śląskim (o 1,7%) i lubuskim (o 1,0%). W pozostałych województwach zanotowano wzrost kwot - od 0,2% w województwie opolskim do 2,6% w województwie wielkopolskim.

Przeciętna miesięczna emerytura z KRUS wyniosła 1 305,04 zł (wzrost o 5,0% w porównaniu z rokiem poprzednim). Najwyższe świadczenia wypłacono w województwach: śląskim (przeciętna miesięczna emerytura wyniosła 1 518,85 zł) i lubuskim (1 483,19 zł). W ośmiu województwach świadczenie to nie przekraczało przeciętnej dla kraju, najniższe było w województwie mazowieckim (1 269,30 zł).

Na **renty z tytułu niezdolności do pracy** najwięcej środków przeznaczono z KRUS w województwie lubelskim – 351,3 mln zł (wzrost o 2,6% w porównaniu do roku poprzedniego), a najmniej w województwie opolskim – 35,2 mln zł (wzrost o 0,5%).

Przeciętna miesięczna renta z tytułu niezdolności do pracy z KRUS wyniosła 1 161,66 zł – wzrost o 5,8% w porównaniu do 2018 r. i jej wysokość w poszczególnych województwach była zawarta w przedziale od 1 133,90 zł (w województwie podkarpackim) do 1 186,81 zł (w województwie kujawsko-pomorskim).

Na wypłaty **rent rodzinnych** z KRUS najwięcej środków przeznaczono w województwie mazowieckim – 130,7 mln zł, a najmniej w województwie lubuskim – 11,7 mln zł. W porównaniu do 2018 r. we wszystkich województwach zaobserwowano wzrost nakładów, największy w województwie małopolskim (o 8,6%).

Przeciętna miesięczna renta rodzinna z KRUS ukształtowała się na poziomie 1 613,51 zł i wzrosła o 7,9% w stosunku do roku poprzedniego. Najwyższą przeciętną rentę rodzinną odnotowano w województwach: kujawsko-pomorskim – 1 812,85 zł i zachodniopomorskim – 1 784,63 zł a najniższą w województwie śląskim – 1 465,53 zł.

2.3 Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z MON, MSWiA i MS

Amount of retirement and other pension benefits from MND, MIA and MS

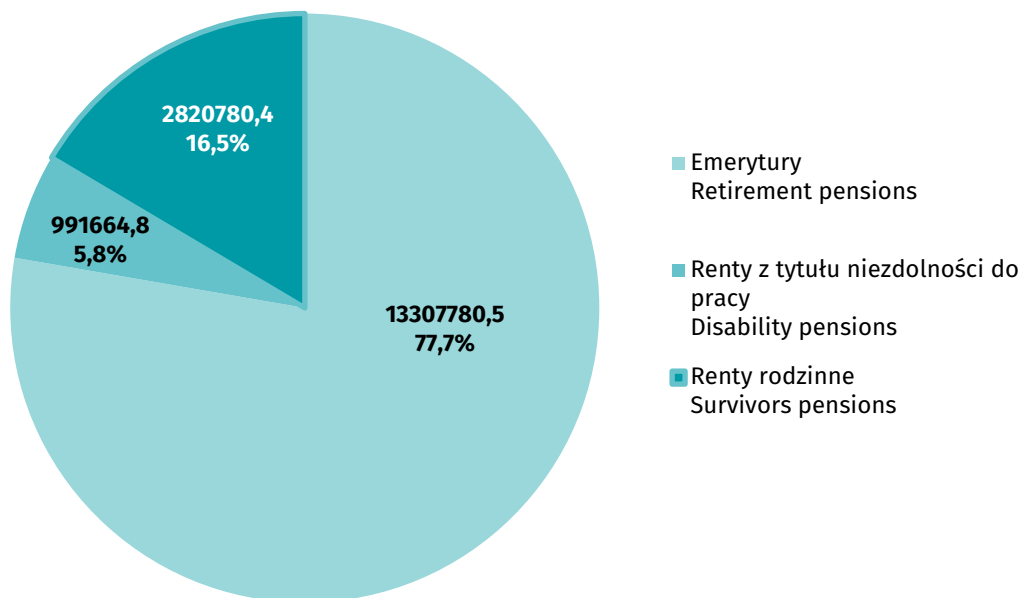
Niewielką, ale istotną i specyficzną częścią systemu emerytalno-rentowego są świadczenia wypłacane przez resorty: obrony narodowej, spraw wewnętrznych oraz sprawiedliwości. W 2019 r. te trzy ministerstwa wypłaciły łącznie 17 120,2 mln zł z tytułu świadczeń emerytalno-rentowych (wzrost o 5,8% w porównaniu do 2018 r.). Największy udział w tych wydatkach miało MSWiA – 8 573,0 mln zł.

Największą część świadczeń wypłacanych łącznie przez MON, MSWiA, MS przeznaczono na wypłaty emerytur (13 307,8 mln zł dla 294,6 tys. emerytów). W 2019 r. zanotowano wzrost kwoty świadczeń emerytalnych o 6,2%, w porównaniu do roku poprzedniego.

Na wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy wydatkowano kwotę 991,7 mln zł (wzrost o 2,0%) dla 26,6 tys. osób.

Kwota wydatków na renty rodzinne wyniosła 2 820,8 mln zł (wzrost o 5,0%) dla 82,1 tys. osób.

Wykres 6. Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z MON, MSWiA i MS w 2019 roku (w tys. zł)
 Chart 6. Amount of retirement and other pension benefits from MND, MIA and MJ in 2019 (in thousand PLN)

Wzrost wydatków na **emerytury** był najwyższy w MS (o 6,8%), w MON wyniósł 6,2% a w MSWiA – 6,1%.

Wysokość przeciętnej emerytury w resortach w 2019 r. wyniosła: 4 102,72 zł w MS (wzrost o 4,5%), 3 864,69 zł w MON (wzrost o 6,7%) oraz 3 697,05 zł w MSWiA (wzrost o 5,1 %). Podobnie jak w ZUS i w KRUS, emerytury były przeciętnie najwyższymi z wypłacanych świadczeń.

Wzrost wydatków na **renty z tytułu niezdolności do pracy** zanotowano we wszystkich resortach – największy w MS o 5,4% w porównaniu do 2018 r. Natomiast w MON i MSWiA zanotowano wzrost (odpowiednio: o 0,7% i o 2,9%). Najwyższą rentę z tytułu niezdolności do pracy wypłacił pion emerytalno-rentowy MON – przeciętnie

3 400,73 zł (wzrost o 5,7%). Wysokość tego świadczenia w MS wyniosła średnio 3 049,14 zł (wzrost o 4,1%) a w MSWiA - 2 873,37 zł (wzrost o 4,3%).

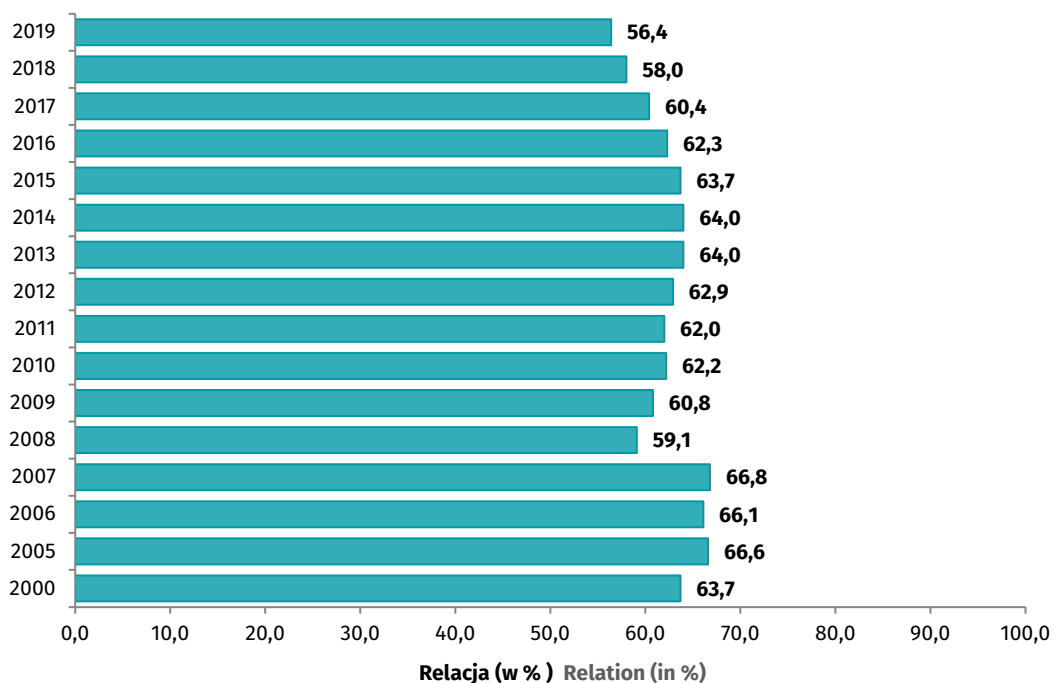
Wzrost wydatków z tytułu **rent rodzinnych** w porównaniu do 2018 r. miał miejsce we wszystkich resortach – w MON (o 5,9%), w MSWiA o 4,0%, a w MS o 3,9%. Najwyższą rentę rodzinną wypłacał MON – przeciętnie 3 122,65 zł (wzrost o 6,6%), niższą MS – 2 761,54 zł (wzrost o 4,1%), a MSWiA – 2 636,72 zł (wzrost o 4,7%).

Przeciętne wysokości wszystkich świadczeń emerytalno-rentowych wypłaconych w 2019 r. przez MS (3 791,90 zł), MON (3 646,31 zł) oraz MSWiA (3 464,50 zł) były znacznie wyższe, niż świadczenia wypłacone przez ZUS i KRUS (odpowiednio: 2 264,06 zł i 1 291,86 zł).

2.4 Zmiany wysokości przeciętnej miesięcznej emerytury w latach 2000-2019 Changes of average monthly retirement pension in 2000-2019

Wykres 7. Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto^{a)} z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej^{b)}

Chart 7. Relation of the average monthly gross^{a)} retirement pension from the non-agricultural social security system to monthly average gross wages and salaries in the national economy^{b)}

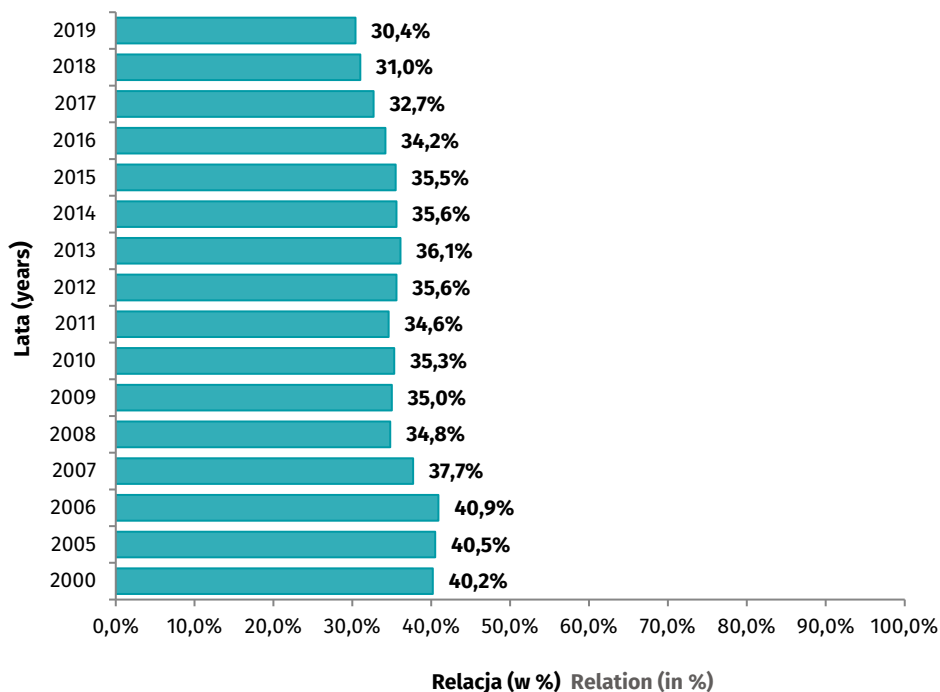
a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 29. b) Do obliczenia przyjęto za podstawę (mianownik) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pomniejszone o składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

a) See methodological notes, point 5, p. 32. b) For calculating the ratio, the average monthly gross wages and salaries, less contributions to compulsory social security, was adopted as the base (denominator).

W 2019 roku relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej obniżyła się do poziomu 56,4%. Istotny spadek tej relacji z 66,8% do 59,1% wystąpił w 2008 roku, a następnie obserwowano stopniowy wzrost do 2013 roku. Relacja ta w 2014 roku pozostała na tym samym poziomie, a następnie stopniowo obniżała się, łącznie o 7,6 p.proc. w okresie 2015-2019.

Wykres 8. Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto^{a)} z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej^{b)}

Chart 8. Relation of the average monthly gross^{a)} retirement pension from the Agricultural Social Insurance Fund to monthly average gross wages and salaries in the national economy^{b)}

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 29. b) Do obliczenia przyjęto za podstawę (mianownik) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pomniejszone o składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

a) See methodological notes, point 5, p. 32. b) For calculating the ratio, the average monthly gross wages and salaries, less contributions to compulsory social security, was adopted as the base (denominator).

W przypadku przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z KRUS w okresie 2000-2006 relacja jej wartości w stosunku do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej pozostawała na zbliżonym poziomie od 40,2% w 2000 r. do 40,9% w 2006 r. W latach 2007-2008 wystąpił spadek do poziomu 34,8%. Relacja na poziomie około 35% pozostała do 2011 r., po którym nastąpił jej wzrost do 36,1% w 2013 r., a następnie stopniowy spadek do poziomu 30,4% w 2019 roku, łącznie o 5,7 p.proc. w okresie 2014-2019.

3. Sytuacja gospodarstw domowych emerytów i rencistów² Situation of retirees' and pensioners' households

3.1 Dochody gospodarstw domowych emerytów i rencistów Income of retirees' and pensioners' households

Średnie wysokości świadczeń wypłacanych emerytom i rencistom przekładają się na dochody, którymi dysponują ich gospodarstwa domowe. W 2019 r. w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów zanotowano przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w wysokości 1 819,27 zł (dochód emerytów – 1 863,61 zł, a dochód rencistów – 1 498,01 zł). Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę, którym dysponowały gospodarstwa domowe emerytów był o 44,47 zł wyższy od przeciętnego dochodu w zbiorowości wszystkich gospodarstw domowych w Polsce (1 819,14 zł)³.

W gospodarstwach domowych emerytów i rencistów przeciętny miesięczny realny dochód rozporządzalny na 1 osobę w 2019 r. wzrósł o 5,3% w stosunku do roku poprzedniego (w gospodarstwach emerytów – wzrost o 4,8%, w gospodarstwach rencistów – wzrost o 7,8%), natomiast w gospodarstwach domowych ogółem zanotowano realny wzrost dochodu rozporządzalnego o 5,0%.

3.2 Wydatki gospodarstw domowych emerytów i rencistów Expenditures of retirees' and pensioners' households

W 2019 r. przeciętne miesięczne wydatki w polskich gospodarstwach domowych na 1 osobę wyniosły 1 251,73 zł i były realnie wyższe o 3,1% w porównaniu do 2018 r. W gospodarstwach emerytów i rencistów rozpatrywanych łącznie wydatki te wyniosły 1 346,46 zł i realnie wzrosły o 2,8%. Wydatki gospodarstw domowych emerytów osiągnęły 1 363,61 zł na miesiąc i realnie wzrosły o 2,5% w porównaniu do 2018 r., w gospodarstwach domowych rencistów było to 1 222,19 zł (realny wzrost o 4,4%).

Analizując strukturę wydatków gospodarstw emerytów i rencistów należy pamiętać, że ich gospodarstwa domowe są mniej liczne niż średnia liczba osób dla ogółu gospodarstw domowych⁴. Nie pozostaje to bez wpływu na analizowaną powyżej średnią kwotę wydatków na osobę oraz rozkład środków finansowych na poszczególne produkty i usługi.

Wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe stanowiły 25,1% wydatków gospodarstw domowych ogółem (w 2018 r. – 24,8%). W przypadku gospodarstw emerytów i rencistów wydatki te pochłaniały 28,4% wydatków, w gospodarstwach emerytów – 28,2%, a w gospodarstwach rencistów – 30,1%. (w 2018 r. odpowiednio: 28,0%, 27,8%, i 29,6%). Wyższy udział wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe na osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów przekłada się na wyższe, w porównaniu z gospodarstwami domowymi ogółem, spożycie na osobę artykułów żywnościowych. Jest to związane ze strukturą gospodarstw domowych. W gospodarstwach domowych emerytów i rencistów niewielki jest odsetek dzieci poniżej 14 lat.

Wydatki na używki osiągnęły 2,6% w wydatkach gospodarstw domowych emerytów i rencistów, natomiast w gospodarstwach domowych ogółem (2,5%).

Gospodarstwa domowe emerytów i rencistów łącznie w mniejszym stopniu uwzględniały w budżetach wydatki na odzież i obuwie (3,0%), niż gospodarstwa ogółem (4,8% wydatków). Za to znacznie większym obciążeniem dla nich były wydatki związane z użytkowaniem mieszkania. W gospodarstwach rencistów stanowiły 22,6%, w gospodarstwach emerytów – 21,2%, podczas gdy w gospodarstwach domowych ogółem – 18,0% (w 2018 r.

² Na podstawie wyników badania budżetów gospodarstw domowych.

³ Więcej na ten temat w publikacji „Budżety gospodarstw domowych w 2019 r., str. 108.

⁴ Wyniki badania BGD 2019 wskazują, że w przebadanej próbie gospodarstw domowych emerytów i rencistów było przeciętnie – 1,81 osoby. Przeciętna liczba osób w gospodarstwach domowych ogółem wynosiła 2,61 osoby; źródło: „Budżety gospodarstw domowych w 2019 r.” Warszawa 2020.

odpowiednio: 23,4%, 21,4% i 18,3%). Większy udział wydatków na eksploatację mieszkania wiąże się z mniejszą liczbą osób w lokalach zamieszkiwanych przez emerytów i rencistów.

Specyfikę gospodarstw domowych emerytów i rencistów widać także wyraźnie w zakresie wydatków związanych ze zdrowiem. Obciążenie wydatkami na zdrowie, w tym na wyroby medyczne-farmaceutyczne, urządzenia i sprzęt medyczny było o 3,0 punktu procentowego wyższe w porównaniu z gospodarstwami ogółem (wydatki na zdrowie stanowiły odpowiednio: 8,1% i 5,1%). Ich udział był podobny jak w 2018 r. (odpowiednio: 8,0% i 5,0%).

W gospodarstwach domowych emerytów i rencistów wydawano znacznie mniej pieniędzy niż średnio ogółem na transport oraz na rekreację i kulturę. W gospodarstwach rencistów wydatki te stanowiły odpowiednio: 4,2% i 4,4% a emerytów 6,7% i 5,4% w porównaniu do odpowiednio: 9,7% oraz 6,6% udziału tych obu kategorii w wydatkach gospodarstw domowych ogółem.

Warto zwrócić uwagę na fakt, że dary dla innych gospodarstw domowych obciążały gospodarstwa domowe emerytów i rencistów (3,5% wydatków) w znacznie większym stopniu niż gospodarstwa domowe ogółem (2,5% wydatków). Emeryci w nieco większym stopniu niż renciści angażowali się w pomoc innym. Wydatki na wspieranie innych gospodarstw domowych stanowiły przeciętnie 3,6% wydatków w gospodarstwach emerytów (niecałe 50 zł miesięcznie na osobę) i 2,8% w gospodarstwach rencistów (około 34 zł miesięcznie na osobę).

3.3 Wyposażenie gospodarstw domowych emerytów i rencistów w przedmioty trwałego użytkowania

Equipment with durable goods in retirees' and pensioners' households

Gospodarstwa domowe emerytów i rencistów, podobnie jak w roku poprzednim, były słabiej wyposażone w przedmioty trwałego użytkowania w porównaniu z wyposażeniem gospodarstw domowych ogółem. Największe różnice między wyposażeniem przeciętnego gospodarstwa domowego, a gospodarstwa domowego emerytów i rencistów, na niekorzyść tych ostatnich, widoczne były w przypadku wyposażenia w: komputer osobisty (posiadało go 72,8% gospodarstw domowych ogółem i tylko 42,9% gospodarstw domowych emerytów i rencistów), urządzenie z dostępem do Internetu (posiadało je 80,2% gospodarstw domowych ogółem i zaledwie 52,2% gospodarstw domowych emerytów i rencistów), drukarkę (32,8% gospodarstw domowych ogółem i 13,5% gospodarstw domowych emerytów i rencistów).

Istotne różnice występowały nie tylko w przypadku nowoczesnych urządzeń, ale również w stopniu wyposażenia w kuchenkę mikrofalową i zmywarkę do naczyń. Odsetek gospodarstw domowych emerytów i rencistów posiadających kuchenkę mikrofalową (49,2%) oraz zmywarkę do naczyń (21,1%) był niższy niż odpowiedni odsetek gospodarstw domowych ogółem (odpowiednio: 62,8% i 40,1%).

Poziom wyposażenia gospodarstw domowych emerytów i rencistów pozostał na podobnym poziomie z nielicznymi wyjątkami. Zmniejszyła się liczba gospodarstw domowych emerytów i rencistów wyposażonych w starszego typu urządzenia elektroniczne, wzrosła natomiast o 9,0% (w przypadku gospodarstw domowych emerytów i rencistów) a o 10,3% (w przypadku gospodarstw emerytów) wyposażonych w urządzenie z dostępem do Internetu. Co ciekawe wzrosła również o 35% liczba gospodarstw domowych emerytów i rencistów posiadających motocykl, skuter lub motorower.

3.4 Warunki mieszkaniowe gospodarstw domowych emerytów i rencistów

Housing conditions retirees' and pensioners' households

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań zajmowanych przez gospodarstwo domowe wynosiła w 2019 r. – 80,4 m², w przypadku gospodarstw emerytów – 72,5 m², a gospodarstw rencistów – 65,9 m². Mniejsza powierzchnia mieszkaniowa nie powodowała jednak większego zagęszczenia. Przeciętnie na 1 pokój w takim lokalu przypadła mniejsza liczba osób w gospodarstwach emerytów i rencistów niż w mieszkaniach zajmowanych przez gospodarstwa domowe ogółem (0,6 w porównaniu do 0,9), a każda z osób dysponowała większą powierzchnią mieszkaniową niż w gospodarstwach domowych ogółem. Przeciętna powierzchnia

użytkowa zajmowana przez 1 osobę, w przypadku gospodarstw domowych emerytów i rencistów wyniosła 39,7 m² i była o 11,0 m² większa niż gospodarstw domowych ogółem (w 2018 r. odpowiednio: 38,9 m² i 28,4 m²).

Dla określenia stanu lokali zamieszkiwanych przez emerytów i rencistów nie bez znaczenia jest także ich wyposażenie w urządzenia i instalacje techniczno-sanitarne. Odpowiedzi respondentów wskazują, że emeryci i renciści w swoich mieszkaniach nieco rzadziej (różnica od 0,6 do 0,9 punktu procentowego), niż przeciętne polskie gospodarstwo domowe, mogli korzystać z łazienki i spłukiwanego ustępu, ciepłej, bieżącej wody i centralnego ogrzewania. Wspomniana różnica generowana była głównie przez gospodarstwa domowe rencistów, wśród których odsetek gospodarstw wyposażonych w łazienkę (94,9%) oraz ciepłą, bieżącą wodę (96,8%) był niższy niż w gospodarstwach domowych emerytów (odpowiednio: 97,7% i 98,3%). Gospodarstwa domowe emerytów deklarowały wyposażenie zajmowanych lokali na poziomie bardziej zbliżonym do przeciętne polskiego gospodarstwa domowego wyposażenie w łazienkę (98,2%) oraz ciepłą, bieżącą wodę (98,7%).

3.5 Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych emerytów i rencistów

Subjective opinion about financial situation of retirees' and pensioners' households

Wszystkie omówione czynniki można podsumować odwołując się do opinii respondentów na temat oceny sytuacji materialnej ich gospodarstw. 37,3% gospodarstw domowych emerytów uważało, że ich sytuacja materialna jest dobra lub raczej dobra, 53,2% uważało, że sytuacja ta jest przeciętna, a pozostałe 9,5% oceniało ją jako złą lub raczej złą (w 2018 r. odpowiednio: 34,1%, 55,3% i 10,6%). Rozkład odpowiedzi dotyczących oceny sytuacji materialnej gospodarstw emerytów nie odbiegał znacznie od ogółu polskich gospodarstw domowych. Dobrą lub raczej dobrą sytuację materialną deklarowało 48,6% gospodarstw domowych ogółem, przeciętną 44,4%, a złą i raczej złą 7,0% gospodarstw domowych. Jednak już odsetek gospodarstw rencistów deklarujących złą lub raczej złą sytuację materialną był o 13,4 punktu procentowego wyższy niż w przypadku gospodarstw domowych ogółem i wynosił 20,4% (w 2018 r. – 23,9%). Dobrą lub raczej dobrą sytuację materialną deklarowało jedynie 22,4% gospodarstw domowych rencistów (w 2018 r. – 18,1%).

3.6 Minimum socjalne i minimum egzystencji dla gospodarstw domowych emerytów

The subsistence minimum and social minimum for retirees' households

Porównanie wysokości przeciętnej miesięcznej emerytury z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych oraz dochodu rozporządzalnego emeryckich gospodarstw domowych z minimum egzystencji i minimum socjalnym ustalonym przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych daje możliwość oceny przeciętnej sytuacji materialnej tych gospodarstw domowych.

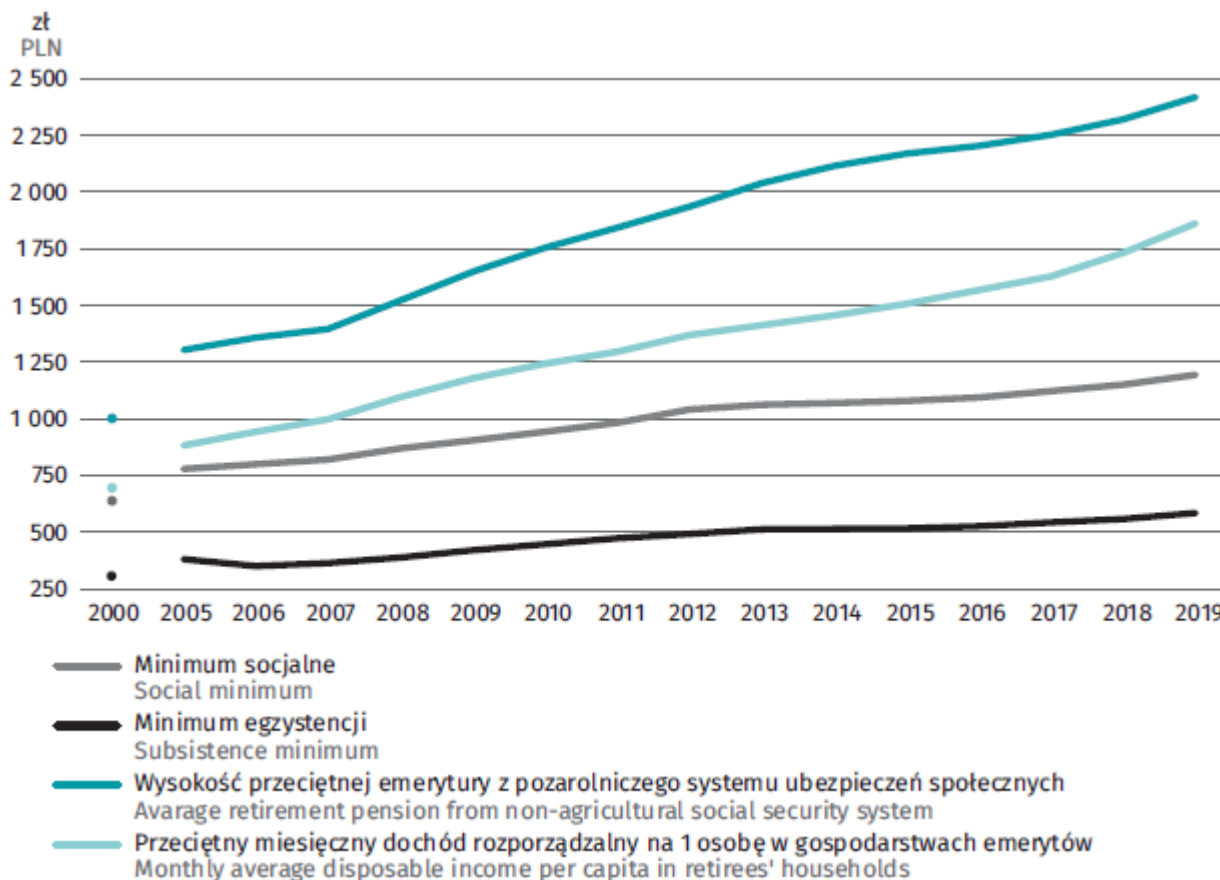
Wysokość przeciętnej miesięcznej emerytury wypłacanej w 2019 r. z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wynosiła 1 305,04 zł, a z pozarolniczego systemu – 2 421,17 zł. Średnioroczne minimum socjalne dla jednoosobowego gospodarstwa emeryckiego ustalono na poziomie 1 194,75 zł, a minimum egzystencji na 585,04 zł. Przeciętny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów wynoszący 1 863,61 zł był wyższy o ponad połowę od minimum socjalnego oraz ponad trzy razy wyższy od minimum egzystencji. Przeciętne miesięczne wydatki na jedną osobę w emeryckim gospodarstwie domowym (1 363,61 zł) również przewyższały w 2019 r. minimum socjalne i stanowiły ponad dwukrotność minimum egzystencji.

Od 2000 r. różnica między wysokością przeciętnej emerytury z pozarolniczego systemu ubezpieczeń a zarówno minimum socjalnym⁵, jak i minimum egzystencji⁶ systematycznie się zwiększa.

⁵ Patrz pkt.7 str.31. See point 7 on page 34.

Wykres 9. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów, przeciętna emerytura z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych a średnioroczne minimum egzystencji i minimum socjalne dla gospodarstw emeryckich

Chart 9. Monthly average disposable income per capita in single retirees' households and average gross retirement pension from non-agricultural social security system compared to subsistence minimum and social minimum for retirees' households

3.7 Subiektywna ocena stanu zdrowia emerytów i rencistów Subjective opinion about health of retirees' and pensioners'

Oceniając swoją sytuację zdrowotną 38,9% rencistów i 24,8% emerytów określiło ją jako złą lub bardzo złą, co jest wynikiem znacznie różniącym się od opinii ogółu gospodarstw domowych (12,1%), 36,3% rencistów i 41,2% emerytów uważało, że ich stan zdrowia jest „taki sobie, ani dobry, ani zły”. Odsetek osób deklarujących bardzo dobry lub dobry stan zdrowia wynosił wśród rencistów 24,7%, a wśród emerytów – 33,9%, dla porównania, w przypadku gospodarstw domowych ogółem, odsetek ten wynosił 61,9%. W stosunku do 2018 roku deklaracje emerytów i rencistów różnią się w niewielkim stopniu (nie więcej niż o 2,3 p.proc.).

⁶ Patrz pkt.8 str.31. See point 8 on page 34.

Uwagi metodologiczne

1. Prezentowane dane zawierające informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez:
 - a) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. – w przypadku emerytur – ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE);
 - b) Ministerstwo Obrony Narodowej – w zakresie świadczeń wypłacanych byłym żołnierzom zawodowym i członkom ich rodzin – ze środków budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej;
 - c) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji – w zakresie świadczeń wypłacanych byłym funkcjonariuszom służb bezpieczeństwa publicznego oraz członkom ich rodzin – ze środków budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji;
 - d) Ministerstwo Sprawiedliwości w zakresie świadczeń wypłacanych byłym funkcjonariuszom Służby Więziennej i członkom ich rodzin – ze środków budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości.
2. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu systemów.
3. Dane o świadczeniach emerytalno-rentowych nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.
4. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m. in.:
 - a) pracownicy;
 - b) osoby wykonujące pracę nakładczą;
 - c) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
 - d) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
 - e) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
 - f) duchowni;
 - g) żołnierze zawodowi;
 - h) funkcjonariusze służb bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (do 28 VI 2002 r. Urzędu Ochrony Państwa), Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu⁷, Państwowej Straży Pożarnej;
 - i) funkcjonariusze służby więziennej;
 - j) rolnicy indywidualni;
 - k) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatancki oraz od 1991 r. także osoby represjonowane.
5. Kwoty wypłat świadczeń emerytalno-rentowych podaje się w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych i składek na ubezpieczenia zdrowotne.
6. W publikacji zaprezentowano informacje o świadczeniach finansowanych z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313. Są to: ryczałty energetyczne, dodatki kombatanckie, świadczenia pieniężne dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej, świadczenia pieniężne dla osób deportowanych, dodatki kompensacyjne oraz świadczenia pieniężne dla cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych.

⁷ Od 1.02.2018 – Służba Ochrony Państwa (Dz.U. 2020 poz. 384).

7. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.
8. W publikacji wykorzystano dane otrzymane od następujących instytucji:
 - a) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (tab.1-5, 11-13, 18-20, 24-30, 37, 39-41, wykresy 1-3, 4, 7, 9, mapa 1);
 - b) Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (tab.1, 6-9, 12, 14, 18, 21, 22, 26, 31-34, 38, wykresy 1-3, 5, 8, mapa 1);
 - c) Ministerstwo Obrony Narodowej (tab.1, 10-12, 15, 18, 23, 26, 35, 36, 39-41, wykresy 1-3, 6, 7, 9, mapa 1);
 - d) Ministerstwo Sprawiedliwości (tab.1, 10-12, 16, 18, 23, 26, 35, 36, 39-41, wykresy 1-3, 6, 7, 9, mapa 1);
 - e) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (tab.1, 10-12, 17, 18, 23, 26, 35, 36, 39-41, wykresy 1-3, 6, 7, 9, mapa 1);
 - f) Dane wynikowe z badania budżetów gospodarstw domowych za 2019 rok⁸ (tab. 41-47, 49, 50, 52, wykres 9);
 - g) Europejskie Badanie Warunków Życia Ludności (EU-SILC) 2019 (tab. 48, 51, 53);
 - h) Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (tab. 41, wykres 9).

Podstawowe definicje

1. **Emerytura** – świadczenie pieniężne przysługujące ubezpieczonemu, który spełnia warunki uprawniające do emerytury z ubezpieczenia społecznego tzn. osiągnął wiek emerytalny zróżnicowany w zależności od płci, zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z uwzględnieniem okresów składkowych i nieskładkowych. Wysokość emerytury dla osób, które urodziły się przed 1949 rokiem określona jest przez staż pracy i wysokość zarobków w wybranych okresach pracy.
Dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., które przystąpiły do otwartego funduszu emerytalnego lub które nie są członkami OFE i nie spełniły warunków do emerytury na dotychczasowych zasadach, wysokość emerytury jest uzależniona od wysokości kapitału zgromadzonego na indywidualnym koncie ubezpieczonego. Warunki nabywania prawa do świadczeń emerytalno-rentowych wypłacanych przez MON, MSWiA oraz MS oraz wysokość tych świadczeń uregulowane są odrębnie (ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. Nr 166, poz. 1609).
2. **Renta z tytułu niezdolności do pracy** – świadczenie pieniężne przysługujące ubezpieczonemu, który jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy oraz niezdolność do pracy powstała w okresach określonych przepisami, ale nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. Jednakże w przypadku, gdy niezdolność do pracy powstała wskutek wypadku w drodze do pracy lub z pracy ubezpieczonemu przysługuje renta, mimo iż nie posiada wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego. Ponadto ubezpieczonemu przysługuje renta mimo, iż stał się niezdolny do pracy po upływie 18 miesięcy od ustania określonych okresów w przypadku, gdy ma odpowiednio długi okres składkowy i nieskładkowy (kobieta 20 lat, mężczyzna 25 lat).
3. **Renta rodzinna** – świadczenie pieniężne przysługujące uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki do uzyskania jednego z tych świadczeń, bądź pobierała zasiłek lub świadczenie przedemerytalne. Wszystkim uprawnionym członkom rodziny przysługuje jedna łączna renta rodzinna.
4. **Przeciętna emerytura i renta brutto** – została obliczona jako kwota świadczeń wypłaconych w danym okresie tj. emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy, rent rodzinnych wraz z kwotą emerytur okresowych podzielona przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców w tym okresie.

⁸ Wyniki badania przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób w gospodarstwie, w podziale na miasto i wieś, pochodzącymi z NSP 2011 r. ⁶⁾The survey results were overweighted with data on the structure of households by the number of people on the farm, by city and country, from the NSP 2011.

5. **Dochód rozporządzalny** – obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.
- W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:
- dochód z pracy najemnej** – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego (wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń),
 - dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie**, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami,
 - dochód z pracy na własny rachunek**, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu,
 - dochód z własności** (odsetki, udziały w zyskach z działalności gospodarczej, dywidendy, nadwyżka bilansowa w spółdzielniach) i dochód z wynajmu nieruchomości – budynków, gruntów – niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą (tj. przychody minus nakłady),
 - dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych**, który obejmuje emerytury, renty, zasiłki (w tym chorobowy – po ustaniu stosunku pracy), świadczenia rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowania powypadkowe oraz od 2005 r. renty strukturalne dla rolników indywidualnych,
 - dochód z pozostałych świadczeń społecznych**, który obejmuje m. in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”, od II kwartału 2016 r., rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia oraz pomoc od instytucji niekomercyjnych (w tym dary),
 - pozostały dochód**, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.
6. **Dochód do dyspozycji** – dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.
7. **Minimum socjalne** – kwota ustalana każdego roku przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych na podstawie normatywnego modelu zaspokajania potrzeb bytowo-konsumpcyjnych na niskim poziomie przyjmującego postać „koszyków”, określonych ilościowo i wartościowo dla poszczególnych grup potrzeb. Minimum socjalne jest modelem zaspokajania potrzeb na niskim poziomie, ale jeszcze wystarczającym dla zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych i niezagrażającym biologicznemu i psycho-fizycznemu rozwojowi człowieka. Przy określaniu minimum socjalnego szczególny nacisk kładzie się na możliwość utrzymywania więzi społecznych, dlatego też „koszyk” ten obejmuje nie tylko zakup żywności, odzieży i obuwia, środki na utrzymanie mieszkania, ochronę zdrowia czy higienę, ale też wydatki umożliwiające wykonywanie pracy (transport lokalny i łączność), kształcenie i wychowanie dzieci, utrzymywanie więzi rodzinnych, kontaktów towarzyskich i minimalne uczestniczenie w kulturze.
8. **Minimum egzystencji** – kwota ustalana każdego roku przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych na podstawie normatywnego modelu zaspokajania potrzeb bytowo-konsumpcyjnych na niskim poziomie przyjmującego postać „koszyków”, określonych ilościowo i wartościowo dla poszczególnych grup potrzeb. Minimum egzystencji wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Znajdują się w nim wyłącznie dobra służące zaspokajaniu potrzeb egzystencjalnych (żywność, odzież i obuwie, mieszkanie, ochrona zdrowia i higiena).
9. **Gospodarstwo domowe jednoosobowe** – osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami.
10. **Gospodarstwo domowe wieloosobowe** – zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Methodological notes

1. The presented data containing information on **retirement and other pension benefits from non-agricultural social security system** refer to benefits paid by:
 - a) Social Insurance Institution – from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and in the period from January 1, 2009 to June 30, 2014 – in case of retirement pensions – from the sources gathered in the open pension funds (OFE);
 - b) the Ministry of National Defense – in regard to benefits for former professional soldiers and members of their families – from the budget of the Ministry of National Defense;
 - c) the Ministry of the Interior and Administration – in regard to benefits for former functionaries of public safety and members of their families – from the budget of the Ministry of Interior and Administration;
 - d) the Ministry of Justice in regard to benefits for former functionaries of penitentiary staff and members of their families – from the budget sources of the Ministry of Justice.
2. Information regarding **retirement and other pension benefits for farmers** concerns benefits paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of state budget expenditures), and also from the sources of non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorised to receive benefits from those systems simultaneously.
3. Data on retirement pay and other pension benefits do not include payments of retirement and other pensions under international agreements.
4. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:
 - a) employed persons;
 - b) outworkers;
 - c) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
 - d) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of other agreements;
 - e) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
 - f) clergy;
 - g) professional soldiers;
 - h) the public safety functionaries, ie: the Police, the Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency (until 28 VI 2002 the Office of State Protection), the Central Anti- Corruption Bureau, the Polish Border Guard, the Government Protection Bureau⁹, the State Fire Service;
 - i) penitentiary staff functionaries;
 - j) farmers;
 - k) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.
5. The amounts of payment of retirement and other pensions are given in gross terms, i.e. including deductions for personal income tax and health insurance contributions.
6. The publication presents information on benefits financed from a separate division of the state budget expenditure 75313. These are: energy-supply allowances for combatants, supplements for combatants, cash benefits for soldiers of substitute military service, cash benefits for deported persons, compensation supplements and cash benefits for blind civil victims of warfare.
7. Due to data rounding, in some cases the sums of components may slightly differ from the "total" given.
8. The publication uses data received from the following institutions:
 - a) Social Insurance Institution (tab.1-5, 11-13, 18-20, 24-30, 37, 39-41, charts 1-3, 4, 7, 9, map 1);

⁹ Since 1 II 2018 – the State Security Service (Journal of Laws 2018 item 138).

- b) Agricultural Social Insurance Fund (tab.1, 6-9, 12, 14, 18, 21, 22, 26, 31-34, 38, charts 1-3, 5, 8, map 1);
- c) the Ministry of National Defense (tab.1, 10-12, 15, 18, 23, 26, 35, 36, 39-41, charts 1-3, 6, 7, 9, map 1);
- d) the Ministry of Justice (tab.1, 10-12, 16, 18, 23, 26, 35, 36, 39-41, charts 1-3, 6, 7, 9, map 1);
- e) the Ministry of the Interior (table 1, 10-12, 17, 18, 23, 26, 35, 36, 39-41, charts 1-3, 6, 7, 9, map 1);
- f) Results from the Household Budget Survey for 2019 (Table 41-47, 49, 50, 52, chart 9);
- g) European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC) 2019 (tables 48, 51, 53);
- h) Institute of Labor and Social Affairs (Table 41, chart 9).

Basic definitions

1. **Retirement pension** – a monetary benefit for the insured who fulfills conditions giving right to the retirement pension from the social security, that is: attained retirement age – depending on the sex, employment in specific conditions or for special function, including contributory and non-contributory periods. The basic retirement pension for persons, who were born before the year 1949, is defined by a job seniority and wages in the chosen work periods. For persons who were born after 31 st of December 1948, and who joined the open pension fund, or who are not the members of OPF and who did not fulfill requirements needed to get retirement pension on the previous rules, basic retirement pension depends on the capital, which was collected on individual insurance account. The conditions to acquire privileges to get retirement and other pension benefits paid by MND, MIA and MJ and the amount of those benefits are defined separately (the law dated 23 rd of July 2003 on change of law considering social insurance system and some other laws – Journal of Laws No 166, item 1609).
2. **Disability Pension** – a monetary benefit to an insured person who is unable to work, has a required contributory and non-contributory periods and incapacity for work has arisen in the periods specified by law but no later than 18 months after the cessation of those periods. However, if the incapacity for work was incurred as a result of an accident on the way to work or back work, the insured person is entitled to a disability pension even though he or she does not have the required contributory and non-contributory period. In addition, the insured person is entitled to a pension although he or she has become unable to work 18 months after the cessation of certain periods, if person has a sufficiently long contributory and non-contributory period (20 year old female, 25 year old male).
3. **Survivors pension** – a monetary benefit to the insured members of a family of a person who at the moment of death had the right to retirement or disability pension or who fulfilled conditions to receive one of these benefits and also received a pre-retirement benefit or a pre-retirement allowance. All the insured members of family are entitled to one combined survivors pension.
4. **Average gross retirement and other pension** – the ratio of paid out benefits (i.e., retirement pensions, disability pensions, survivors pensions) during a given period to the number of beneficiaries of such payments in the given period.
5. **Available income** – includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services free of charge), excluding pre-payments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social security benefits and from other social benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- a) **income from hired work** – obtained in all workplaces by the given household member (wages and salaries, payments not included in wages and salaries),
 - b) **income from a private farm in agriculture**, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it,
 - c) **income from self-employment**, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practicing a learned profession,
 - d) **income from property** (interests, shares in profits from economic activity, dividends, balance surplus in cooperatives) and income from rental of real estate not connected with the conducted economic activity (i.e. revenues minus investments),
 - e) **income from social security benefits**, which includes retirement pensions, other pensions, allowances (of which sickness allowances – after termination of employment), rehabilitation benefits and one-off accident compensations as well as since 2005, structural pensions for farmers,
 - f) **income from other social benefits**, which includes among others: unemployment benefits, pre-retirement allowances and benefits, family benefits, child-raising benefit “Family 500+”, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships and assistance from non-commercial institutions (of which gifts),
 - g) **other income**, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.
6. **Disposable income** – available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.
 7. **Social minimum** – the amount determined each year by the Institute of Labor and Social Studies on the basis of a normative model of satisfying low-consumption and consumption needs in the form of "baskets", quantitatively and qualitatively for individual needs groups. Social minimum is a model of meeting the needs at low level but still sufficient to meet the basic needs of life and not to harm the biological and psycho-physical development of man. In determining social minimum, special emphasis is placed on the ability to maintain social ties, so this "basket" includes not only the purchase of food, clothing and footwear, housing, health and hygiene, but also labor costs (local and communication, child education and upbringing, family ties, social contacts and minimal participation in culture.
 8. **Subsistence minimum** – the amount determined each year by the Institute of Labor and Social Affairs on the basis of a normative model of meeting the needs of low-consumption and low-consumption consumption forms of "baskets", quantitatively and qualitatively for each group of needs. The subsistence level determines the level of satisfying needs, below which there is a biological threat to life and the development of psychophysical human. There are only good to meet the existential needs (food, clothing and footwear, housing, health and hygiene).
 9. **A one-person household** – an individual independently maintaining himself/herself, i.e., income is not combined with the income of others, regardless of whether the individual lives alone or with other persons.
 10. **A multi-person household** – a group of people living together and maintaining themselves jointly. Households representing the basis socio-economic groups of the population were established on the basis of the exclusive or main (predominate) source of maintenance.

TABLICE WYNIKOWE
TABLES

CZĘŚĆ I ŚWIADCZENIOBIORCY PART I. BENEFICIARIES

TABL. 1. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW WEDŁUG INSTYTUCJI WYPŁACAJĄCYCH

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS BY INSTITUTIONS

Wyszczególnienie Specification	2005	2004=100	2010	2009=100	2015	2014=100	2018	2017=100	2019	2018=100
	w tys. osób in thousand persons	w % in %	w tys. osób in thousand persons	w % in %	w tys. osób in thousand persons	w % in %	w tys. osób in thousand persons	w % in %	w tys. osób in thousand persons	w % in %
POLSKA	9 168,6	99,5	9 243,4	99,0	8 879,6	100,1	9 199,0	103,0	9 276,2	100,8
POLAND										
Pozarolniczy system ubezpieczeń społecznych	7 524,0	100,3	7 868,8	99,5	7 676,5	100,2	8 041,5	103,6	8 155,6	101,4
Non-agricultural social security system										
w tym: of which:										
ZUS ^{a)}	7 184,2	100,1	7 491,4	99,4	7 273,8	100,3	7 641,6	103,9	7 752,3	101,4
SIF ^{a)}										
MON.....	153,3	104,5	160,5	100,4	164,9	99,2	161,9	99,5	160,5	99,1
MND										
MSWiA	162,5	100,7	188,5	102,2	205,8	100,4	205,1	99,3	206,2	100,5
MIA										
MS	24,0	102,6	28,4	103,2	32,0	100,6	32,9	101,5	36,5	110,9
MJ										
KRUS	1 644,6	96,3	1 374,7	96,4	1 203,2	99,3	1 157,4	98,5	1 120,6	96,8
ASIF										

a) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi przez ministerstwa.

a) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MIA, and the MJ not included by ministries.

**TABL. 2. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW^{a)} W 2019 R.
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE SOCIAL
INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS^{a)} IN 2019**

Wyszczególnienie Specification	Emeryci i renciści ogółem Retirees and pensioners in total		W tym emeryci Of which retirees	
	w osobach in persons	2018 = 100	w osobach in persons	2018 = 100
POLSKA ^{b)c)}	7 752 302	101,4	5 797 979	103,1
POLAND ^{b)c)}				
Województwa razem ^{b)}	7 752 197	101,4	5 797 979	103,1
Voivodships total ^{b)}				
Dolnośląskie	635 716	101,1	485 799	102,7
Kujawsko-pomorskie	407 733	101,5	293 422	103,2
Lubelskie	379 461	102,1	281 156	104,3
Lubuskie	210 715	101,2	155 678	103,3
Łódzkie	539 300	101,2	419 777	102,6
Małopolskie	650 203	101,1	482 807	102,8
Mazowieckie	1 017 071	102,0	801 484	103,4
Opolskie	186 999	103,0	143 915	104,4
Podkarpackie	399 639	101,5	293 917	103,1
Podlaskie	189 949	102,6	148 472	104,2
Pomorskie	440 541	101,6	329 261	103,4
Śląskie	1 151 382	100,6	829 334	101,8
Świętokrzyskie	251 147	101,4	188 114	103,0
Warmińsko-mazurskie	265 389	101,7	194 817	103,9
Wielkopolskie	673 433	101,7	480 750	103,7
Zachodniopomorskie	353 518	101,5	269 275	103,4

a) Przyporządkowanie do województw według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy. b) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. c) Łącznie z osobami pobierającymi renty wypadkowe finansowane z FUS a wypłacane przez MON, MS i MSWiA w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MS, MSWiA nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension. b) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' compension benefits.

c) Including persons receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions financed from the MND, the MIA, the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

**TABL. 3. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA RENCISTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
WEDŁUG WOJEWÓDZTW^{a)} W 2019 R.
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF PENSIONERS FROM THE SOCIAL INSURANCE
INSTITUTION BY VOIVODSHIPS^{a)} IN 2019**

Wyszczególnienie Specification	Otrzymujący renty z tytułu niezdolności do pracy Receiving disability pensions		Otrzymujący renty rodzinne Receiving survivors pensions	
	w osobach in persons	2018 = 100	w osobach in persons	2018 = 100
POLSKA^{b)c)}	726 436	93,2	1 227 888	99,2
POLAND ^{b)c)}				
Województwa razem^{b)}	726 331	93,2	1 227 888	99,2
Voivodships total ^{b)}				
Dolnośląskie	54 391	92,2	95 526	98,8
Kujawsko-pomorskie	46 640	94,6	67 671	99,4
Lubelskie	44 631	92,8	53 673	99,3
Lubuskie	25 054	92,6	29 983	98,5
Łódzkie	42 364	92,4	77 159	98,6
Małopolskie	62 038	92,7	105 358	99,0
Mazowieckie	76 730	93,5	138 857	99,4
Opolskie	11 054	93,5	32 031	100,1
Podkarpackie	42 201	94,1	63 521	99,3
Podlaskie	16 494	94,3	24 983	99,4
Pomorskie	38 991	92,6	72 289	99,0
Śląskie	104 797	93,9	217 251	99,4
Świętokrzyskie	21 405	93,6	41 629	98,9
Warmińsko-mazurskie	29 226	92,1	41 347	98,8
Wielkopolskie	79 148	93,8	113 535	99,4
Zachodniopomorskie	31 168	91,1	53 075	99,0

a) Przyporządkowanie do województw według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.
b) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego. c) Łącznie z osobami pobierającymi renty wypadkowe finansowane z FUS a wypłacane przez MON, MS i MSWiA w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MS i MSWiA nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension. b) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefit. c) Including persons receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions financed from the MND, the MIA, the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL.4. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG MAKROREGIONÓW^{a)} (W TYS. OSÓB)

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY MACROREGIONS^{a)}(IN THOUSAND PERSONS)

Wyszczególnienie Specification		Emeryci i renciści ogółem Retirees and pensioners in total	W tym emeryci Of which retirees
POLSKA ^{b)c)}	2019	7 752,3	5 798,0
POLAND ^{b)c)}	2018	7 641,6	5 624,1
Makroregion Centralny		790,4	607,9
Łódzkie		539,3	419,8
Świętokrzyskie		251,1	188,1
Makroregion Południowy		1 801,6	1 312,1
Małopolskie		650,2	482,8
Śląskie		1 151,4	829,3
Makroregion Wschodni		969,0	723,5
Lubelskie		379,5	281,2
Podkarpackie		399,6	293,9
Podlaskie		189,9	148,5
Makroregion Północno-zachodni		1 237,7	905,7
Lubuskie		210,7	155,7
Wielkopolskie		673,4	480,8
Zachodniopomorskie		353,5	269,3
Makroregion Południowo-zachodni		822,7	629,7
Dolnośląskie		635,7	485,8
Opolskie		187,0	143,9
Makroregion Północny		1 113,7	817,5
Kujawsko-pomorskie		407,7	293,4
Pomorskie		440,5	329,3
Warmińsko-mazurskie		265,4	194,8
Makroregion Województwo Mazowieckie		1 017,1	801,5
Mazowieckie		1 017,1	801,5

a) Przyporządkowanie do województw według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy. b) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. c) Łącznie z osobami pobierającymi renty wypadkowe finansowane z FUS a wypłacane przez MON, MS i MSWiA w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MS i MSWiA nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension. b) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' compension benefits. c) Including persons receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions financed from the MND, the MIA, the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

**TABL. 5. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH WEDŁUG MAKROREGIONÓW^{a)}**

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE SOCIAL
INSURANCE INSTITUTION BY MACROREGIONS^{a)}

Wyszczególnienie Specification	Emeryci i renciści ogółem Retirees and pensioners in total	W tym emeryci Of which retirees	Otrzymujący renty z tytułu niezdolności do pracy Receiving disability pensions	Otrzymujący renty rodzinne Receiving survivors pensions	
W tys. osób In thousand persons					
POLSKA ^{b)c)}	2019	7 752,3	5 798,0	726,4	1 227,9
POLAND ^{b)c)}	2018	7 641,6	5 624,1	779,5	1 238,1
Makroregion Centralny		790,4	607,9	63,8	118,8
Makroregion Południowy.....		1 801,6	1 312,1	166,8	322,6
Makroregion Wschodni		969,0	723,5	103,3	142,2
Makroregion Północno-zachodni		1 237,7	905,7	135,4	196,6
Makroregion Południowo-zachodni		822,7	629,7	654,5	127,6
Makroregion Północny		1 113,7	817,5	114,9	181,3
Makroregion Województwo Mazowieckie.....		1 017,1	801,5	76,7	138,9
		2018 = 100			
POLSKA ^{b)c)}	2019	101,4	103,1	93,2	99,2
POLAND ^{b)c)}					
Makroregion Centralny		101,2	102,7	92,8	98,7
Makroregion Południowy.....		100,8	102,1	93,4	99,3
Makroregion Wschodni		101,9	103,8	93,6	99,3
Makroregion Północno-zachodni		101,6	103,6	92,9	99,1
Makroregion Południowo-zachodni		101,6	103,1	92,4	99,1
Makroregion Północny		101,6	103,5	93,3	99,1
Makroregion Województwo Mazowieckie		102,0	103,4	93,5	99,4

a) Przyporządkowanie do województw według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy. b) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. c) Łącznie z osobami pobierającymi renty wypadkowe finansowane z FUS a wypłacane przez MON, MS i MSWiA w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MS, MSWiA nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension. b) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' compension benefits. c) Including persons receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MIA and the MJ simultaneously to retirement pensions financed from the MND, the MIA, the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL. 6. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2019 R.

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS IN 2019

Wyszczególnienie Specification	Emeryci i renciści ogółem Retirees and pensioners in total		W tym emeryci Of which retirees	
	w osobach in persons	2018 = 100	w osobach in persons	2018 = 100
POLSKA ^{a)b)}	1 120 623	96,8	883 920	96,7
POLAND ^{a)b)}				
Dolnośląskie	42 511	96,4	33 243	96,7
Kujawsko-pomorskie	74 591	97,3	58 336	97,3
Lubelskie	144 429	96,6	114 350	96,5
Lubuskie	15 642	95,4	11 817	95,0
Łódzkie	95 953	96,5	80 836	96,6
Małopolskie	93 795	97,7	64 862	97,2
Mazowieckie	172 042	96,8	140 990	96,7
Opolskie	23 042	95,7	19 822	95,7
Podkarpackie	66 104	96,0	50 759	95,4
Podlaskie	80 781	96,7	66 235	96,1
Pomorskie	35 950	97,6	26 628	97,6
Śląskie	33 222	95,4	27 050	95,1
Świętokrzyskie	61 382	96,7	49 464	96,4
Warmińsko-mazurskie	40 934	96,7	31 224	96,9
Wielkopolskie	114 970	98,0	88 393	98,0
Zachodniopomorskie	24 383	96,3	19 019	96,5

a) Łącznie ze 96 osobami otrzymującymi świadczenia GBRZ. b) Łącznie z osobami otrzymującymi świadczenia z: MON, MS, MSWiA .

a) Including 96 persons receiving GBRZ benefit. b) Including beneficiaries from the MND, the MJ, the MIA.

TABL. 7. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA RENCISTÓW Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2019 R.

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF PENSIONERS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS IN 2019

Wyszczególnienie Specification	Otrzymujący renty z tytułu niezdolności do pracy Receiving disability pensions		Otrzymujący renty rodzinne Receiving survivors pensions	
	w osobach in persons	2018 = 100	w osobach in persons	2018 = 100
POLSKA 2019	194 056	97,2	42 551	98,4
POLAND				
Dolnośląskie	7 646	94,8	1 615	96,2
Kujawsko-pomorskie	13 750	97,2	2 502	96,9
Lubelskie	25 008	96,8	5 070	98,1
Lubuskie	3 231	96,6	588	97,5
Łódzkie	11 558	95,9	3 558	96,8
Małopolskie	25 337	98,5	3 579	101,3
Mazowieckie	24 039	96,9	7 013	98,6
Opolskie	2 474	95,9	744	96,1
Podkarpackie	12 998	97,5	2 344	98,7
Podlaskie	11 565	99,6	2 980	99,0
Pomorskie	7 714	96,9	1 608	99,3
Śląskie	5 077	96,9	1 047	97,7
Świętokrzyskie	9 554	98,0	2 364	98,3
Warmińsko-mazurskie	7 774	95,7	1 936	98,6
Wielkopolskie	21 913	97,4	4 659	99,6
Zachodniopomorskie	4 418	95,5	944	96,2

**TABL.8. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z KASY ROLNICZEGO
UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG MAKROREGIONÓW (W TYS. OSÓB)
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE
AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY MACROREGIONS
(IN THOUSAND PERSONS)**

Wyszczególnienie Specification		Emeryci i renciści ogółem Retirees and pensioners in total	W tym emeryci Of which retirees
POLSKA.....	2019	1120,6^{a)b)}	883,9^{b)}
POLAND	2018	1 157,4	914,4
Makroregion Centralny.....		157,3	130,3
Łódzkie		96,0	80,8
Świętokrzyskie		61,4	49,5
Makroregion Południowy.....		127,0	91,9
Małopolskie		93,8	64,9
Śląskie		33,2	27,1
Makroregion Wschodni.....		291,3	231,3
Lubelskie		144,4	114,4
Podkarpackie		66,1	50,8
Podlaskie		80,8	66,2
Makroregion Północno-zachodni.....		155,0	119,2
Lubuskie		15,6	11,8
Wielkopolskie		115,0	88,4
Zachodniopomorskie		24,4	19,0
Makroregion Południowo-zachodni.....		65,6	53,1
Dolnośląskie		42,5	33,2
Opolskie		23,0	19,8
Makroregion Północny.....		151,5	116,2
Kujawsko-pomorskie		74,6	58,3
Pomorskie		36	26,6
Warmińsko-mazurskie		40,9	31,2
Makroregion Województwo Mazowieckie.....		172,0	141,0
Mazowieckie		172,0	141,0

a) Łącznie ze 96 osobami otrzymującymi świadczenia GBRZ. b) Łącznie z osobami otrzymującymi świadczenia z: MON MS , MSWiA .

a) Including 96 persons receiving GBRZ benefit. b) Including beneficiaries from the MND, the MJ, the MIA.

TABL.9. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG MAKROREGIONÓW

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY MACROREGIONS

Wyszczególnienie Specification		Emeryci i renciści ogółem Retirees and pensioners in total	W tym emeryci Of which retirees	Otrzymujący renty z tytułu niezdolności do pracy Receiving disability pensions	Otrzymujący renty rodzinne Receiving survivors pensions
W tys. osób In thousand persons					
POLSKA	2019	1120,6^{a)b)}	883,9^{b)}	194,1	42,6
POLAND.....	2018	1 157,4	914,4	199,7	43,2
Makroregion Centralny		157,3	130,3	21,1	5,9
Makroregion Południowy.....		127,0	91,9	30,4	4,6
Makroregion Wschodni		291,3	231,3	49,6	10,4
Makroregion Północno-zachodni		155,0	119,2	29,6	6,2
Makroregion Południowo-zachodni		65,6	53,1	10,1	2,4
Makroregion Północny		151,5	116,2	29,2	6,0
Maroregion Województwo Mazowieckie		172,0	141,0	24,0	7,0
2018 = 100					
POLSKA	2019	96,8	96,7	97,2	98,4
POLAND.....					
Makroregion Centralny		96,6	96,5	96,8	97,4
Makroregion Południowy.....		97,1	96,6	98,3	100,5
Makroregion Wschodni		96,5	96,1	97,6	98,5
Makroregion Północno-zachodni		97,4	97,5	97,0	98,9
Makroregion Południowo-zachodni		96,1	96,4	95,0	96,2
Makroregion Północny		97,2	97,3	96,7	98,1
Maroregion Województwo Mazowieckie		96,8	96,7	96,9	98,6

a) Łącznie ze 96 osobami otrzymującymi świadczenia GBRZ. b) Łącznie z osobami otrzymującymi świadczenia z: MON, MS , MSWiA.

a) Including 96 persons receiving GBRZ benefit. b) Including beneficiaries from the MND, the MJ, the MIA.

TABL.10. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ, MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI I MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
 MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE, THE MINISTRY OF JUSTICE AND THE MINISTRY OF INTERIOR AND ADMINISTRATION

Wyszczególnienie Specification	Resorty ogółem Ministries total	MON MND	MS MJ	MSWiA ^{a)} MIA ^{a)}
W osobach In persons				
Emeryci i renciści ogółem..... 2019	403 257	160 537	36 508	206 212
Retirees and pensioners in total..... 2018	399 958	161 922	32 920	205 116
w tym emeryci.....	294 559	108 714	27 529	158 316
of which retirees				
Renty z tytułu niezdolności do pracy.....	26 585	12 212	2 417	11 956
Disability pensions				
Renty rodzinne.....	82 113	39 611	6 562	35 940
Survivors pensions				
	2018 = 100			
Emeryci i renciści ogółem.....	100,8	99,1	110,9	100,5
Retirees and pensioners in total				
w tym emeryci.....	101,3	99,5	111,4	101,0
of which retirees				
Renty z tytułu niezdolności do pracy.....	98,0	95,3	110,5	98,6
Disability pensions				
Renty rodzinne.....	100,0	99,3	108,9	99,3
Survivors pensions				

a) Renty z ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin obok emerytury otrzymywały 192 osoby, a kwota wypłat w 2019 r. wyniosła 4 003 955 zł.

a) Pensions from the law on provision of warfare disables and soldiers as well as their families paid, besides the retirement pensions, to 192 persons; amount of payments in 2019 was 4 003 955 PLN.

TABL. 11. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ WEDŁUG ZAWODÓW^{a)} W 2019 R.
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM BY OCCUPATION^{a)} IN 2019

Wyszczególnienie Specification	Emeryci i renciści ogółem w tys. osób Retirees and pensioners in thousand persons
Emeryci razem^{b)}	6 092,5
Total retirees ^{b)}	
w tym z ZUS	5 798,0
of which paid of SII	
W tym :	
Okresowe emerytury kapitałowe	344,3
Annuity retirement pensions	
pracownicy kolejowi ^{c)}	80,5
railway employees ^{c)}	
górnicy	202,4
miners	
nauczyciele	242,3
teachers	
osoby prowadzące na własny rachunek działalność gospodarczą	59,5
self-employed persons	
kombatanci	0,1
combatants	
Renciści z tytułu niezdolności do pracy razem^{b)d)}	753,0
Pensioners receiving disability pensions ^{b)d)}	
w tym z ZUS	726,4
of which paid of SII	
pracownicy kolejowi ^{c)}	10,5
railway employees ^{c)}	
górnicy	22,9
miners	
nauczyciele	29,4
teachers	
osoby prowadzące na własny rachunek działalność gospodarczą	31,4
self-employed persons	
inwalidzi wojenni, wojskowi, osoby represjonowane	26,8
war and military invalids, repression victims	
Osoby otrzymujące renty rodzinne razem^{b)d)}	1 310,0
Persons receiving survivors pensions total ^{b)d)}	
w tym z ZUS	1 227,9
of which paid of SII	
pracownicy kolejowi ^{c)}	56,4
railway employees ^{c)}	
górnicy	87,6
miners	
osoby prowadzące na własny rachunek działalność gospodarczą	30,6
self-employed persons	
inwalidzi wojenni, wojskowi, osoby represjonowane	18,1
war and military invalids, repression victims	

a) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo do świadczenia rolnego, bez emerytur pomostowych i nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. b) Łącznie z osobami pobierającymi świadczenia z MON, MS i MSWiA. c) Dotyczy świadczeń przyznanych w ramach tzw. „starych” zasad. d) Łącznie z osobami otrzymującymi renty wypadkowe finansowane z FUS, a wypłacane przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA i MS.

a) Excluding retirement and other pensions of people with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' compension benefits. b) Including persons receiving benefits from the MND, the MJ as well as the MIA. c) Concerns benefits under the old scheme. d) Including persons receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MJ as well as the MIA with retirement pensions financed from budgets of these entities.

**TABL. 12. EMERYCI I RENCIŚCI JAKO ODSETEK POPULACJI MIESZKAŃCÓW WEDŁUG
WOJEWÓDZTW W 2000 I 2019 ROKU**

RETIREES AND PENSIONERS BY VOIVODSHIPS IN 2000 AND 2019 (IN PERSONS
AND AS PERCENT OF TOTAL POPULATION)

Wyszczególnienie Specification	2000		2019	
	emeryci i renciści retirees and pensioners	% populacji mieszkańców % of total population	emeryci i renciści retirees and pensioners	% populacji mieszkańców % of total population
POLSKA^{a)}	9 412 432	24,4	9 276 182	24,2
POLAND ^{a)}				
Dolnośląskie	694 938	23,4	678 227	23,4
Kujawsko-pomorskie	476 282	22,7	482 324	23,2
Lubelskie	601 868	27,0	523 890	24,8
Lubuskie	239 366	23,4	226 357	22,3
Łódzkie	689 494	26,1	635 253	25,8
Małopolskie	816 317	25,2	743 998	21,9
Mazowieckie	1 181 427	23,3	1 189 113	22,0
Opolskie	217 972	20,1	210 041	21,3
Podkarpackie	510 864	24,0	465 743	21,9
Podlaskie	291 395	23,9	270 730	23,0
Pomorskie	443 421	20,2	476 491	20,4
Śląskie	1 140 231	23,5	1 184 604	26,2
Świętokrzyskie	336 268	25,4	312 529	25,3
Warmińsko-mazurskie	306 595	20,9	306 323	21,5
Wielkopolskie	797 799	23,7	788 403	22,6
Zachodniopomorskie	357 210	20,6	377 901	22,3

a) Łącznie z emerytami i rencistami, którzy otrzymują świadczenia MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w podziale na województwa

a) Including retirees and pensioners receiving benefits from the MND, the MI as well as the MJ, not included in the territorial distribution by voivodships.

**TABL.13. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY
Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH^{a)} WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31grudnia
PERSONS RECEIVING RETIREMENT AND DISABILITY PENSIONS FROM THE SOCIAL
INSURANCE INSTITUTION^{a)} BY SEX AND AGE
As of 31st December

WIEK AGE	Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
EMERYCI RETIREEES			
OGÓŁEM 2019	5 887 110	2 337 081	3 550 029
TOTAL..... 2018	5 726 074	2 287 295	3 438 779
54 lata i mniej years and less	38 223	38 148	75
55-59.....	57 561	41 584	15 977
60-64.....	1 162 711	130 991	1 031 720
65-69.....	1 883 665	847 011	1 036 654
70-74	1 270 608	590 136	680 472
75-79.....	647 853	309 017	338 836
80 lat i więcej..... years and more	826 489	380 194	446 295
RENCIŚCI PENSIONERS			
OGÓŁEM 2019	701 039	471 780	229 259
TOTAL..... 2018	753 123	505 013	248 110
29 lat i mniej years and less	2 645	1 884	761
30-39.....	23 356	14 791	8 565
40-49.....	88 547	51 696	36 851
50-54.....	84 521	48 075	36 446
55-59.....	154 525	87 521	67 004
60-64.....	185 950	169 582	16 368
65 lat i więcej..... years and more	161 495	98 231	63 264

**TABL.14. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY
WYPŁACANE PRZEZ KASĘ ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG
PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31grudnia
PERSONS RECEIVING RETIREMENT AND DISABILITY PENSIONS PAID FROM
THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY SEX AND AGE^{a)}

As of 31st December

WIEK AGE	Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
EMERYCI^{a) b)}			
RETIREES			
OGÓŁEM 2019	870 148	265 074	605 074
TOTAL..... 2018	900 045	272 651	627 394
55-59.....	13 445	—	13 445
60-64.....	101 234	19 174	82 060
65-69.....	167 997	69 310	98 687
70-74	157 605	59 997	97 608
75-79.....	128 884	42 354	86 530
80 lat i więcej..... years and more	300 983	74 239	226 744
RENCIŚCI			
PENSIONERS			
OGÓŁEM 2019	190 904	100 991	89 913
TOTAL..... 2018	196 947	104 145	92 802
29 lat i mniej	255	184	71
years and less			
30-39.....	3 084	1 753	1 331
40-49.....	16 196	7 986	8 210
50-54.....	20 570	9 425	11 145
55-59.....	39 513	19 104	20 409
60-64.....	58 736	39 603	19 133
65 lat i więcej..... years and more	52 550	22 936	29 614

a) Bez świadczeniobiorców MON, MSWiA i MS.

a) Not included beneficiaries from the MND, the MIA and the MJ.

b) Łącznie z rodzicielskimi świadczeniami uzupełniającymi

TABL.15. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTUR^{a)} I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY WYPŁACANE PRZEZ MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31grudnia

PERSONS RECEIVING RETIREMENT^{a)} AND DISABILITY PENSIONS PAID FROM THE
MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE BY SEX AND AGE

As of 31st December

WIEK AGE	Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
EMERYCI RETIREEES			
OGÓŁEM 2019	110 056	109 873	183
TOTAL..... 2018	110 000	109 839	161
39 lat i mniej years and less	826	815	11
40-44.....	4 135	4 121	14
45-49.....	10 031	10 007	24
50-54.....	12 381	12 333	48
55-59.....	13 530	13 482	48
60-64.....	17 280	17 265	15
65-69.....	18 786	18 777	9
70-74.....	15 723	15 718	5
75-79.....	8 106	8 104	2
80 lat i więcej..... years and more	9 258	9 251	7
RENCIŚCI PENSIONERS			
OGÓŁEM 2019	11 999	11 961	38
TOTAL..... 2018	12 528	12 495	33
29 lat i mniej years and less	26	24	2
30-39.....	378	365	13
40-49.....	739	725	14
50-54.....	584	582	2
55-59.....	781	776	5
60-64.....	1 462	1 460	2
65 lat i więcej..... years and more	8 029	8 029	–

a) Liczba obejmuje także świadczeniobiorców mających ustalone świadczenie emerytalne, ale nie pobierających go ze względu na pobieranie uposażenia 12-miesięcznego.

a) The number also consists of beneficiaries, who have retirement pension fixed, but who do not collect it due to taking 12 months salary.

**TABL.16. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY
WYPŁACANE PRZEZ MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31grudnia

PERSONS RECEIVING RETIREMENT AND DISABILITY PENSIONS PAID FROM THE
MINISTRY OF JUSTICE BY SEX AND AGE

As of 31st December

WIEK AGE	Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
EMERYCI RETIREEES			
OGÓŁEM 2019	25 385	21 670	3 715
TOTAL..... 2018	24 831	21 179	3 652
39 lat i mniej years and less	138	133	5
40-44.....	926	859	67
45-49.....	2 284	2 086	198
50-54.....	4 123	3 780	343
55-59.....	4 496	3 965	531
60-64.....	4 064	3 392	672
65-69.....	3 353	2 642	711
70-74.....	2 831	2 355	476
75 lat i więcej..... years and more	3 170	2 458	712
RENCIŚCI PENSIONERS			
OGÓŁEM 2019	2 219	1 814	405
TOTAL..... 2018	2 201	1 798	403
29 lat i mniej years and less	4	3	1
30-39.....	104	92	12
40-49.....	313	261	52
50-54.....	270	250	20
55-59.....	303	260	43
60-64.....	310	258	52
65 lat i więcej..... years and less	915	690	225

**TABL.17. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY
WYPŁACANE PRZEZ MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31grudnia
PERSONS RECEIVING RETERIMENT AND DISABILITY PENSIONS PAID FROM
THE MINISTRY OF INTERIOR AND ADMINISTRATION BY SEX AND AGE
As of 31st December

WIEK AGE	Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
EMERYCI RETIREEES			
OGÓŁEM 2019	158 850	142 273	16 577
TOTAL..... 2018	157 200	140 928	16 272
39 lat i mniej years and less	608	556	52
40-44.....	4 693	4 405	288
45-49.....	14 953	14 233	720
50-54.....	24 999	23 905	1 094
55-59.....	26 572	24 650	1 922
60-64.....	26 462	23 132	3 330
65-69.....	22 364	18 861	3 503
70-74.....	18 462	16 286	2 176
75-79.....	8 356	7 181	1 175
80 lat i więcej..... years and more	11 381	9 064	2 317
RENCIŚCI PENSIONERS			
OGÓŁEM 2019	11 841	10 263	1 578
TOTAL..... 2018	12 054	10 430	1 624
29 lat i mniej years and more	34	33	1
30-39.....	298	261	37
40-49.....	1 600	1 475	125
50-54.....	1 392	1 333	59
55-59.....	1 658	1 559	99
60-64.....	1 847	1 645	202
65 lat i więcej..... years and more	5 012	3 957	1 055

CZĘŚĆ II. EMERYTURY, RENTY I ŚWIADCZENIA POZAUBEZPIECZENIOWE
PART II. RETIREMENT AND OTHER PENSIONS, NON-INSURANCE BENEFITS

TABL. 18. EMERYTURY I RENTY BRUTTO^{a)} WEDŁUG INSTYTUCJI WYPŁACAJĄCYCH
GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSIONS BY INSTITUTIONS

Wyszczególnienie Specification	2005	2004=100	2010	2009=100	2015	2014=100	2018	2017=100	2019	2018=100
	w mln zł in million PLN	w % in %	w mln zł in million PLN	w % in %	w mln zł in million PLN	w % in %	w mln zł in million PLN	w % in %	w mln zł in million PLN	w % in %
POLSKA	120 666	102,2	170 879	105,5	205 804	103,1	231 450	107,1	245 112	105,9
POLAND										
Pozarolniczy system ubezpieczeń społecznych	105 704	102,9	155 131	106,0	188 773	103,2	214 410	107,7	227 740	106,2
Non-agricultural social security system										
w tym: of which:										
ZUS ^{b)}	97 179,9 ^{o)}	102,9	142 840,8	105,9	172 908,8	103,3	198 221,1	108,3	210 620,1	106,3
SIF ^{b)}										
MON	4 006,1 ^{o)}	102,3	5 288,0	106,0	6 389,8	100,9	6 643,2	103,2	7 024,4	105,7
MND										
MSWiA	3 919,2 ^{o)}	102,7	6 047,5	107,0	8 157,3	102,6	8 113,1	97,9	8 573,0	105,7
MIA										
MS	598,6	103,3	954,8	111,0	1 316,8	102,6	1 432,5	104,7	1 522,8	106,3
MJ										
KRUS	14 962	97,7	15 748	101,0	17 031	102,3	17 040	100,7	17 372	102,0
ASIF										

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt.5, str. 29 b) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi przez ministerstwa. c) Łącznie z kwotą jednorazowej wypłaty dla osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w kwocie nie wyższej niż kwota najniższej emerytury lub renty.

a) See methodological notes, point 5, p.32 b) Including accident pensions financed from SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions paid from the MND, the MIA, and the MJ not included by ministries. c) Including one-off payment for persons receiving retirement and other pensions in the amount not higher than the lowest retirement or other pension.

TABL. 19. EMERYTURY I RENTY BRUTTO^{a)} Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2019 R.

GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSIONS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS IN 2019

Wyszczególnienie Specification	Emerytury i renty ogółem Retirement and other pensions in total		W tym emerytury Of which retirement pensions	
	w tys. zł in thousands PLN	2018 = 100	w tys. zł in thousands PLN	2018 = 100
POLSKA^{b)c)d)}	210 620 073,7	106,3	163 705 247,9	107,5
POLAND ^{b)c)d)}				
Województwa razem^{e)}	210 618 565,1	106,3	163 705 247,9	107,5
Voivodships total ^{e)}				
Dolnośląskie	17 485 697,7	106,0	13 744 972,7	107,2
Kujawsko-pomorskie	10 267 475,7	106,5	7 779 874,1	107,7
Lubelskie	9 332 808,5	107,1	7 211 065,9	108,6
Lubuskie	5 307 329,9	106,3	4 067 123,1	107,9
Łódzkie	13 668 771,3	106,1	11 071 970,4	107,1
Małopolskie	17 360 213,7	106,0	13 348 242,3	107,2
Mazowieckie	28 678 716,9	107,1	23 636 800,0	108,0
Opolskie	5 000 843,4	108,8	3 979 486,7	110,0
Podkarpackie	9 578 297,3	106,7	7 409 257,0	107,9
Podlaskie	4 698 628,0	107,4	3 795 771,2	108,5
Pomorskie	11 824 459,0	106,5	9 180 415,9	107,9
Śląskie	37 743 722,6	104,7	28 052 643,0	105,6
Świętokrzyskie	6 130 772,8	106,2	4 786 310,3	107,3
Warmińsko-mazurskie	6 568 160,2	106,7	5 051 589,6	108,4
Wielkopolskie	17 727 994,3	106,8	13 309 264,1	108,3
Zachodniopomorskie	9 244 673,8	106,3	7 280 461,6	107,6

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 29. b) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. c) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa. d) Łącznie z kwotą okresowej emerytury kapitałowej ze środków zgromadzonych w OFE. e) Przymiarowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

a) See methodological notes, point 5, p. 32. b) Excluding retirement and other pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' compensation benefits. c) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pension from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships. d) Including annuity retirement pension from the means gathered in the Open Pension Fund. e) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension.

**TABL. 20. RENTY BRUTTO^{a)} Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2019 R.**

GROSS^{a)} PENSIONS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS
IN 2019

Wyszczególnienie Specification	Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions		Renty rodzinne Survivors pensions	
	w tys. zł in thousand PLN	2018 = 100	w tys. zł in thousand PLN	2018 = 100
POLSKA^{b)c)}	16 275 893,2	98,7	30 638 932,6	104,3
POLAND^{b)c)}				
Województwa razem^{d)}	16 274 384,6	98,7	30 638 932,6	104,3
Voivodships total ^{d)}				
Dolnośląskie	1 298 974,0	97,5	2 441 751,1	103,9
Kujawsko-pomorskie	935 337,6	100,3	1 552 264,0	104,4
Lubelskie	942 418,9	98,8	1 179 323,7	105,0
Lubuskie	554 526,6	98,8	685 680,2	104,0
Łódzkie	816 718,8	97,9	1 780 082,2	103,9
Małopolskie	1 454 324,1	98,5	2 557 647,3	104,1
Mazowieckie	1 601 393,0	98,7	3 440 523,8	104,9
Opolskie	242 469,6	99,3	778 887,0	106,1
Podkarpackie	800 680,7	99,5	1 368 359,7	104,8
Podlaskie	343 330,2	99,9	559 526,7	104,9
Pomorskie	867 078,9	98,0	1 776 964,2	104,1
Śląskie	2 983 694,0	98,9	6 707 385,6	103,9
Świętokrzyskie	426 638,2	98,9	917 824,3	104,2
Warmińsko-mazurskie	596 933,3	97,7	919 637,3	104,2
Wielkopolskie	1 718 829,5	99,8	2 699 900,6	104,6
Zachodniopomorskie	691 037,3	97,6	1 273 175,0	104,1

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, s. 29. b) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego.

c) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

d) Przymiarowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

a) See methodological notes, point 5, p. 32. b) Excluding retirement and other pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit. c) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships. d) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension.

**TABL. 21. EMERYTURY I RENTY BRUTTO^{a)} Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO
WEDŁUG WOJEWÓDZTW^{b)c)} W 2019 R.
GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSIONS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL
INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS^{b)c)} IN 2019**

Wyszczególnienie Specification	Emerytury i renty ogółem ^{d)e)} Retirement and other pensions in total ^{d)e)}		W tym emerytury Of which retirement pensions	
	w tys. zł in thousands PLN	2018 = 100	w tys. zł in thousands PLN	2018 = 100
POLSKA..... POLAND	17 372 239,5	102,0	13 842 572,6	101,5
Dolnośląskie	690 126,5	100,5	554 401,5	100,5
Kujawsko-pomorskie	1 163 629,6	102,4	913 365,7	102,3
Lubelskie	2 248 079,4	101,9	1 795 628,3	101,6
Lubuskie	267 783,8	99,8	210 317,1	99,0
Łódzkie	1 481 240,4	102,1	1 243 796,3	101,8
Małopolskie	1 413 980,4	103,1	1 002 748,2	102,2
Mazowieckie	2 610 417,7	102,2	2 147 529,8	101,9
Opolskie	370 112,7	100,4	320 242,1	100,2
Podkarpackie	1 005 964,7	101,1	784 227,8	100,4
Podlaskie	1 241 183,0	102,2	1 020 880,8	101,5
Pomorskie	561 761,1	102,5	421 585,4	102,3
Śląskie	581 297,0	99,0	493 019,7	98,3
Świętokrzyskie	940 783,3	102,0	763 078,9	101,6
Warmińsko-mazurskie	645 654,9	102,0	496 186,9	101,9
Wielkopolskie	1 748 153,5	102,9	1 356 386,7	102,6
Zachodniopomorskie	396 399,1	101,0	313 505,0	100,7

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 2 i 5, str. 29. b) Łącznie z wypłatami emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa (75313).

c) Łącznie z wypłatami na podstawie art. 25, ust. 4 w związku z art. 25 ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, lecz bez potrąceń nieprzekazywanych. d) Łącznie z GBRZ-tami w kwocie 559,4 tys. zł. e) Łącznie ze świadczeniami pieniężnymi dla cywilnych niewidomych ofiar wojny w kwocie 99,6 tys. zł. f) Łącznie z wypłatami świadczeń rolnych z: MON (970,4 tys. zł), MS (433,6 tys. zł), MSWiA (4 268,4 tys. zł).

a) See methodological notes, point 2 and 5, p. 32. b) Including payment retirement and other pensions of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313.c) Including paying on the basis of Art. 2, paragraph.4 in conjunction with Art. 25, paragraph 2a of the Act of social insurance for farmers but without deductions not transmitted. d) Including amount of 559,4 thous. zł GBRZ benefits. e) Including amount of 108,8 thousand PLN cash benefits for blind civil victims of warfare. f) Including agricultural benefits paid from: the MND (970,4 thousand PLN), the MIA (4 268,4 thousand PLN), and the MJ (433,6 thousand PLN).

**TABL. 22. RENTY BRUTTO^{a)} Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO
WEDŁUG WOJEWÓDZTW^{b)} W 2019 R.
GROSS^{a)} PENSIONS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND
BY VOIVODSHIPS^{b)} IN 2019**

Wyszczególnienie Specification	Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions		Renty rodzinne ^{c)} Survivors pensions ^{c)}	
	w tys. zł in thousands PLN	2018 = 100	w tys. zł in thousands PLN	2018 = 100
POLSKA	2 705 121,4	102,8	823 886,5	106,2
POLAND				
Dolnośląskie	106 015,1	99,6	29 665,1	103,2
Kujawsko-pomorskie	195 826,3	102,2	54 420,1	105,4
Lubelskie	351 310,0	102,6	101 121,5	105,6
Lubuskie	45 766,2	102,4	11 663,6	106,2
Łódzkie	164 310,4	103,0	73 107,0	105,7
Małopolskie	347 133,7	104,7	64 001,2	108,6
Mazowieckie	332 169,4	102,4	130 708,0	106,8
Opolskie	35 223,9	100,5	14 634,6	103,8
Podkarpackie	176 846,0	102,9	44 865,5	107,1
Podlaskie	160 374,5	104,6	59 890,3	107,0
Pomorskie	107 899,2	102,2	32 276,5	106,9
Śląskie	69 577,9	102,5	18 418,8	105,0
Świętokrzyskie	133 420,9	103,5	44 273,0	106,0
Warmińsko-mazurskie	110 059,9	101,0	39 408,1	105,9
Wielkopolskie	306 514,7	103,0	85 224,1	106,6
Zachodniopomorskie	62 673,3	101,4	20 209,1	104,6

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 2 i 5, str. 29. b) Łącznie z wypłatami emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa (75313).

c) Łącznie z rentami socjalnymi w kwocie 154 841,41 tys. zł.

a) See methodological notes, point 2 and 5, p.32. b) Including payment retirement and other pensions of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313.c) Including social pensions in the amount of 154 841,41 thousand PLN.

**TABL.23. EMERYTURY I RENTY BRUTTO^{a)} Z MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ,
MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI I MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI**

GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSIONS FROM THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE,
THE MINISTRY OF JUSTICE AND THE MINISTRY OF INTERIOR AND ADMINISTRATION

Wyszczególnienie Specification	Resorty ogółem Ministries total	MON ^{b)} MND ^{b)}	MS MJ	MSWiA ^{c)d)} MIA ^{c)d)}
w zł in PLN				
Emerytury i renty ogółem..... 2019	17 120 225 722	7 024 395 850	1 522 794 824	8 573 035 048
Retirement and other pensions in total 2018	16 188 816 727	6 643 194 583	1 432 500 990	8 113 121 154
W tym emerytury Of which retirement pensions	13 307 780 522	5 041 741 938	1 242 393 768	7 023 644 816
Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions	991 664 838	498 363 272	81 070 622	412 230 944
Renty rodzinne Survivors pensions	2 820 780 361	1 484 290 640	199 330 433	1 137 159 288
2018 = 100				
Emerytury i renty ogółem..... 2019	105,8	105,7	106,3	105,7
Retirement and other pensions in total				
W tym emerytury Of which retirement pensions	106,2	106,2	106,8	106,1
Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions	102,0	100,7	105,4	102,9
Renty rodzinne Survivors pensions	105,0	105,9	103,9	104,0

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 29, b) Kwoty świadczeń łącznie ze świadczeniem jednorazowym i świadczeniem uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, c) Kwoty świadczeń z dodatkami pielęgnacyjnymi i dodatkami dla sierot zupełnych. d) Renty z ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin obok emerytury otrzymywały w 2019 r. 192 osoby na kwotę 4 003 955 zł.

a) See methodological notes, point 5, p.32. b) The amount of benefits including the one-off benefit and the supplementary benefit for persons incapable of living independently c) Including nursing supplement and supplement for double orphans. d) Pensions from the law on provision of warfare disables and soldiers as well as their families paid, besides the retirement pension, to 192 persons; amount of payments in 2019 was 4 003 955 PLN.

TABL.24. LICZBA EMERYTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WYSOKOŚCI ŚWIADCZEŃ W MARCU W LATACH 2012-2019

NUMBER OF RETIREES FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY BENEFIT AMOUNT IN MARCH IN 2012-2019

Wysokość świadczeń brutto w zł Gross benefit amount in PLN	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	w tys. osób in thousand persons							
OGÓŁEM TOTAL	4 949,8	4 970,5	4 944,2	4 998,6	5 082,3	5 165,1	5 572,0	5 754,8
500,00 i mniej 500,00 and less	2,3	2,8	3,6	4,4	7,0	11,4	20,1	26,4
500,01 – 700,00	39,6	36,0	38,0	34,9	34,4	44,1	47,3	54,7
700,01 – 900,00	213,2	190,5	181,2	164,2	158,0	105,0	107,7	113,9
900,01 – 1000,00	189,4	95,2	89,1	81,3	80,3	128,8	49,6	50,2
1000,01 – 1200,00	444,4	433,8	397,7	351,3	338,9	255,3	309,4	243,1
1200,01 – 1400,00	624,6	544,9	505,2	468,0	454,9	504,3	495,2	413,5
1400,01 – 1600,00	681,8	636,2	603,5	585,7	578,1	568,2	549,0	502,3
1600,01 – 1800,00	614,4	611,6	595,5	602,1	604,4	603,3	614,2	605,5
1800,01 – 2000,00	506,2	528,2	524,2	538,6	546,0	550,5	580	604,2
2000,01 – 2200,00	392,4	427,1	433,8	453,7	464,5	472,8	509,2	543,2
2200,01 – 2400,00	289,3	328,9	341,7	365,0	377,6	388,2	430,7	468,3
2400,01 – 2600,00	207,3	243,5	258,8	281,8	294,8	306,7	351,7	388,1
2600,01 – 2800,00	149,7	178,4	191,7	211,6	225,2	237,7	280,5	312,6
2800,01 – 3000,00	114,9	132,9	144,0	158,7	169,8	181,7	221,5	249,8
3000,01 – 3200,00	95,1	105,6	113,1	123,8	133,5	143,2	175,6	200,7
3200,01 – 3400,00	84,1	92,1	95,6	102,1	108,5	115,5	141,0	163,2
3400,01 – 3600,00	71,9	78,6	81,4	86,6	91,6	96,2	117,7	134,4
3600,01 – 3800,00	61,0	67,8	71,4	75,1	78,1	81,7	97,3	111,3
3800,01 – 4000,00	50,4	59,1	62,4	66,0	68,4	71,4	84,5	94,9
4000,01 – 4500,00	117,8	177,3	212,3	243,7	268,3	132,9	159,4	182,0
4500,01 – 5000,00	x	x	x	x	x	78,7	99,7	117,5
5000 i więcej 5000 and more	x	x	x	x	x	87,5	130,8	174,8

W latach 2012-2016 ostatnią kategorią była "4000,01 i więcej".

In 2012-2016, the last category was "4000.01 and more".

TABL.25. LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH^{a)}
WEDŁUG PŁCI ORAZ WYSOKOŚCI ŚWIADCZEŃ W MARCU 2019 R.

NUMBER OF RETIREES AND OTHER PENSIONERS FROM THE SOCIAL INSURANCE

 INSTITUTION^{a)} BY SEX AND BENEFIT AMOUNT IN MARCH OF 2019

Wysokość świadczeń brutto w zł Gross benefit amount in PLN	Emeryci ^{b)} Retirees ^{b)}			Otrzymujący renty z tytułu niezdolności do pracy Receiving disability pensions			Otrzymujący renty rodzinne Receiving survivors pensions	
	w tys. osób in thousand persons	w % in %	kobiety w tys. women in thousands	w tys. osób in thousand persons	w % in %	kobiety w tys. women in thousands	w tys. osób in thousand persons	w % in %
OGÓŁEM TOTAL	5 754,8	100,0	3 459,6	741,6	100,0	243,7	1 230,6	100,0
500,00 i mniej 500,00 and less	26,4	0,5	18,4	–	–	–	–	–
500,01 – 700,00	54,7	1,0	46,6	–	–	–	–	–
700,01 – 900,00	113,9	2,0	101,5	101,4	13,7	46,2	–	–
900,01 – 1000,00	50,2	0,9	43,0	43,7	5,9	13,6	–	–
1000,01 – 1200,00	243,1	4,2	215,6	137,1	18,5	52,1	114,7	9,3
1200,01 – 1400,00	413,5	7,2	353,3	106,4	14,3	34,2	113,0	9,2
1400,01 – 1600,00	502,3	8,7	425,8	61,9	8,3	14,4	135,7	11,0
1600,01 – 1800,00	605,5	10,5	491,2	43,3	5,8	9,1	154,0	12,5
1800,01 – 2000,00	604,2	10,5	446,2	35,4	4,8	7,3	156,3	12,7
2000,01 – 2200,00	543,2	9,4	344,6	27,2	3,7	6,7	145,5	11,8
2200,01 – 2400,00	468,3	8,1	251,4	21,6	2,9	6,0	100,8	8,2
2400,01 – 2600,00	388,1	6,7	179,9	18,2	2,5	5,9	73,3	6,0
2600,01 – 2800,00	312,6	5,4	128,7	18,1	2,4	6,9	52,5	4,3
2800,01 – 3000,00	249,8	4,3	93,5	18,7	2,5	8,1	40,1	3,3
3000,01 – 3200,00	200,7	3,5	70,1	16,3	2,2	6,7	33,9	2,8
3200,01 – 3400,00	163,2	2,8	54,0	14,5	2,0	5,4	27,3	2,2
3400,01 – 3600,00	134,4	2,3	41,4	12,9	1,7	5,4	23,4	1,9
3600,01 – 3800,00	111,3	1,9	32,3	10,9	1,5	4,4	19,6	1,6
3800,01 – 4000,00	94,9	1,6	26,3	9,0	1,2	3,1	14,7	1,2
4000,01 – 4500,00	182,0	3,2	43,1	14,3	1,9	4,0	17,0	1,4
4500,01 – 5000,00	117,5	2,0	24,9	9,0	1,2	1,8	5,2	0,4
5000 i więcej 5000 and more	174,8	3,0	27,6	21,6	2,9	2,1	3,6	0,3

a) bez osób posiadających prawo do świadczenia rolniczego b) Łącznie z okresowymi emeryturami kapitalowymi finansowanymi z FUS, bez emerytur pomostowych

a) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefits. b) Including an amount of periodic pensions financed from the Social Insurance Fund (FUS), excluding the bridge benefits.

TABL. 26. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} WEDŁUG INSTYTUCJI WYPŁACAJĄCYCH

MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSION BY INSTITUTIONS

Wyszczególnienie Specification	2005	2004=100	2010	2009=100	2015	2014=100	2018	2017=100	2019	2018=100
	w zł in PLN	w % in %	w zł in PLN	w % in %	w zł in PLN	w % in %	w zł in PLN	w % in %	w zł in PLN	w % in %
Pozarolniczy system ubezpieczeń społecznych.....	1 170,74	102,6	1 642,90	106,5	2 049,26	102,9	2 221,90	103,9	2 327,07	104,7
Non-agricultural social security system										
w tym: of which:										
ZUS ^{b)}	1 127,23 ^{c)}	102,8	1 588,95	106,5	1 980,96	103,0	2 161,65	104,3	2 264,06	104,7
SII ^{b)}										
MON	2 177,90 ^{c)}	97,9	2 745,24	105,6	3 229,08	101,7	3 418,94	103,7	3 646,31	106,7
MND										
MSWiA	2 009,61 ^{c)}	101,9	2 673,74	104,6	3 302,53	102,2	3 296,14	98,5	3 464,50	105,1
MIA										
MS	2 080,7	101,1	2 802,12	107,5	3 434,15	102,0	3 626,17	103,2	3 791,90	104,6
MJ										
KRUS	758,11	101,5	954,68	104,8	1 179,63	103,0	1 226,85	102,2	1 291,86	105,3
ASIF										

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 29. b) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi przez ministerstwa. c) Łącznie z kwotą jednorazowej wypłaty dla osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w kwocie nie wyższej niż kwota najniższej emerytury lub renty.

a) See methodological notes, point 5, p. 32. b) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MIA, and the MJ not included by ministries. c) Including one-off payment for persons receiving retirement and other pensions in the amount not higher than the lowest retirement or other pension.

TABL. 27. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2019R.

MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS IN 2019

Wyszczególnienie Specification	Emerytura i renta ogółem Retirement and other pension in total		W tym emerytura Of which retirement pension	
	w zł in PLN	2018 = 100	w zł in PLN	2018 = 100
POLSKA^{b)c)d)}	2 264,06	104,7	2 352,91	104,2
POLAND ^{b)c)d)}				
Województwa razem^{e)}	2 264,07	104,7	2 352,91	104,2
Voivodships total ^{e)}				
Dolnośląskie	2 292,13	104,8	2 357,80	104,3
Kujawsko-pomorskie	2 098,49	104,9	2 209,53	104,4
Lubelskie	2 049,58	104,9	2 137,33	104,2
Lubuskie	2 098,93	105,0	2 177,10	104,4
Łódzkie	2 112,11	104,9	2 197,99	104,3
Małopolskie	2 224,97	104,8	2 303,93	104,3
Mazowieckie	2 349,78	104,9	2 457,61	104,5
Opolskie	2 228,55	105,6	2 304,31	105,3
Podkarpackie	1 997,28	105,1	2 100,72	104,6
Podlaskie	2 061,36	104,7	2 130,46	104,1
Pomorskie	2 236,73	104,8	2 323,49	104,3
Śląskie	2 731,77	104,2	2 818,79	103,8
Świętokrzyskie	2 034,25	104,7	2 120,31	104,2
Warmińsko-mazurskie	2 062,43	105,0	2 160,82	104,3
Wielkopolskie	2 193,73	105,0	2 307,03	104,3
Zachodniopomorskie	2 179,21	104,7	2 253,10	104,1

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 29. b) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. c) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa. d) Łącznie z okresową emeryturą kapitałową. e) Przymiarowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

a) See methodological notes, point 5, p. 32. b) Excluding retirement and other pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' compensation benefits. c) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pension from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships. d) Including temporary capital retirement pension from the means gathered in the OPF. e) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension.

TABL. 28. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA RENTA BRUTTO^{a)} Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2019 R.

MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} PENSION FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS IN 2019

Wyszczególnienie Specification	Renta z tytułu niezdolności do pracy Disability pension		Renta rodzinna Survivors pension	
	w zł in PLN	2018 = 100	w zł in PLN	2018 = 100
POLSKA ^{b)c)}	1 867,10	105,9	2 079,38	105,2
POLAND ^{b)c)}				
Województwa razem ^{d)}	1 867,19	105,9	2 079,38	105,2
Voivodships total ^{d)}				
Dolnośląskie	1 990,19	105,7	2 130,09	105,2
Kujawsko-pomorskie	1 671,22	106,0	1 911,52	105,1
Lubelskie	1 759,63	106,5	1 831,02	105,7
Lubuskie	1 844,41	106,7	1 905,77	105,6
Łódzkie	1 606,56	105,9	1 922,52	105,4
Małopolskie	1 953,53	106,3	2 022,99	105,2
Mazowieckie	1 739,21	105,6	2 064,79	105,5
Opolskie	1 828,00	106,2	2 026,40	106,0
Podkarpackie	1 581,09	105,7	1 795,15	105,6
Podlaskie	1 734,62	105,9	1 866,37	105,6
Pomorskie	1 853,17	105,9	2 048,45	105,1
Śląskie	2 372,59	105,3	2 572,83	104,5
Świętokrzyskie	1 660,99	105,6	1 837,32	105,4
Warmińsko-mazurskie	1 702,09	106,0	1 853,52	105,5
Wielkopolskie	1 809,73	106,4	1 981,69	105,2
Zachodniopomorskie	1 847,62	107,1	1 999,02	105,2

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, s. 29. b) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego. c) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa. d) Przyporządkowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

a) See methodological notes, point 5, p. 32. b) Excluding retirement and other pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit. c) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships. d) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension.

TABL.29. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO⁸⁾ Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG MAKROREGIONÓW^{b)} (W ZŁ)
 MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY MACROREGIONS^{b)} (IN PLN)

Wyszczególnienie Specification		Emerytura i renta ogółem Retirement and other pension in total	W tym emerytura Of which retirement pension
POLSKA^{c)d)}	2019	2 264,06	2 352,91
POLAND ^{c)d)}	2018	2 161,65	2 257,66
Makroregion Centralny.....		2 087,38	2 173,95
Łódzkie		2 112,12	2 197,99
Świętokrzyskie		2 034,25	2 120,31
Makroregion Południowy.....		2 548,86	2 629,35
Małopolskie		2 224,97	2 303,93
Śląskie		2 731,77	2 818,79
Makroregion Wschodni.....		2 030,32	2 121,05
Lubelskie		2 049,58	2 137,33
Podkarpackie		1 997,28	2 100,72
Podlaskie		2 061,36	2 130,46
Makroregion Północno-zachodni.....		2 173,45	2 268,67
Lubuskie		2 098,93	2 177,10
Wielkopolskie		2 193,73	2 307,03
Zachodniopomorskie		2 179,21	2 253,10
Makroregion Południowo-zachodni.....		2 277,68	2 345,57
Dolnośląskie		2 292,13	2 357,80
Opolskie		2 228,55	2 304,31
Makroregion Północny.....		2 144,58	2 243,82
Kujawsko-pomorskie		2 098,49	2 209,53
Pomorskie		2 236,73	2 323,49
Warmińsko-mazurskie		2 062,43	2 160,82
Makroregion Województwo Mazowieckie.....		2 349,78	2 457,61
Mazowieckie.....		2 349,78	2 457,61

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5 str. 29. b) Przyporządkowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy. c) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. d) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) See methodological notes, point 5. p. 32. b) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension, c) Excluding retirement and other pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit also excluding the bridge benefits and teachers' compensation benefits. d) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL.30. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG MAKROREGIONÓW^{b)}

MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY MACROREGIONS^{b)}

Wyszczególnienie Specification	Emerytura i renta ogółem Retirement and other pension in total	W tym emerytura Of which retirement pension	Renta z tytułu niezdolności do pracy Disability pension	Renta rodzinna Survivors pension	
W zł In PLN					
POLSKA^{c)d)}	2019	2 264,06	2 352,91	1 867,10	2 079,38
POLAND ^{c)d)}	2018	2 161,65	2 257,66	1 762,26	1 976,97
Makroregion Centralny		2 087,38	2 173,95	1 624,82	1 892,66
Makroregion Południowy.....		2 548,86	2 629,35	2 216,77	2 393,26
Makroregion Wschodni		2 030,32	2 121,05	1 682,72	1 821,21
Makroregion Północno-zachodni		2 173,45	2 268,67	1 824,87	1 974,79
Makroregion Południowo-zachodni		2 277,68	2 345,57	1 962,77	2 104,05
Makroregion Północny		2 144,58	2 243,82	1 740,82	1 952,89
Makroregion Województwo Mazowieckie		2 349,78	2 457,61	1 739,21	2 064,79
2018 = 100					
POLSKA^{c)d)}		104,7	104,2	105,9	105,2
POLAND ^{c)d)}					
Makroregion Centralny		104,8	104,3	105,8	105,4
Makroregion Południowy.....		104,3	103,9	105,7	104,7
Makroregion Wschodni		105,0	104,4	106,0	105,6
Makroregion Północno-zachodni		104,9	104,3	106,6	105,3
Makroregion Południowo-zachodni		104,9	104,5	105,8	105,4
Makroregion Północny		104,9	104,3	105,9	105,2
Makroregion Województwo Mazowieckie		104,9	104,5	105,6	105,5

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5 str. 29. b) Przyporządkowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy. c) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

d) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) See methodological notes, point 5. p. 32. b) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension, c) Excluding retirement and other pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit also excluding the bridge benefits and teachers' compensation benefits. d) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

**TABL. 31. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTT^{a)} Z KASY ROLNICZEGO
 UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW^{b)c)} W 2019 R.
 MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE
 AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS^{b)c)} IN 2019**

Wyszczególnienie Specification	Emerytura i renta ogółem ^{d)e)} Retirement and other pension in total ^{d)e)}		W tym emerytura Of which retirement pension	
	w zł in PLN	2018 = 100	w zł in PLN	2018 = 100
POLSKA	1 291,86	105,3	1305,04^{f)}	105,0
POLAND				
Dolnośląskie	1 352,83	104,3	1 389,78	103,9
Kujawsko-pomorskie	1 300,02	105,3	1 304,75	105,1
Lubelskie	1 297,11	105,5	1 308,56	105,3
Lubuskie	1 426,67	104,6	1 483,19	104,2
Łódzkie	1 286,42	105,8	1 282,22	105,4
Małopolskie	1 256,27	105,4	1 288,31	105,1
Mazowieckie	1 264,42	105,5	1 269,30	105,3
Opolskie	1 338,53	104,9	1 346,32	104,7
Podkarpackie	1 268,17	105,4	1 287,49	105,2
Podlaskie	1 280,41	105,7	1 284,42	105,6
Pomorskie	1 302,18	105,1	1 319,37	104,8
Śląskie	1 458,11	103,7	1 518,85	103,4
Świętokrzyskie	1 277,22	105,5	1 285,59	105,3
Warmińsko-mazurskie	1 314,43	105,4	1 324,28	105,2
Wielkopolskie	1 267,11	105,0	1 278,75	104,7
Zachodniopomorskie	1 354,76	104,8	1 373,64	104,3

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 2 i 5, str. 29. b) Łącznie ze świadczeniami rentowymi osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313. c) Łącznie z wypłatami na podstawie art. 25, ust. 4 w związku z art. 25 ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, lecz bez potrąceń nie przekazywanych. d) Łącznie z GBRZ-tami. e) Łącznie ze świadczeniami pieniężnymi dla cywilnych niewidomych ofiar wojny. f) Łącznie z wypłatami świadczeń rolnych z MON, MS, MSWiA.

a) See methodological notes, point 2 and 5, p. 32. b) Including payment pensions of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313. c) Including paying on the basis of Art.25, paragraph.4 in conjunction with Art. 25, paragraph 2a of the Act of social security for farmers but without deductions not transmitted.

d) Including GBRZ benefit. e) Including cash benefits for blind civil victims of warfare. f) Including agricultural benefits payments from the MND, the MJ and the MIA.

**TABL. 32. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA RENTA BRUTTO^{a)} Z KASY ROLNICZEGO
 UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW^{b)}^{c)} W 2019 R.
 MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} PENSION FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL
 INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS^{b)}^{c)} IN 2019**

Wyszczególnienie Specification	Renta z tytułu niezdolności do pracy Disability pension		Renta rodzinna ^{d)} Survivors pension ^{d)}	
	w zł in PLN	2018 = 100	w zł in PLN	2018 = 100
POLSKA	1 161,66	105,8	1 613,51	107,9
POLAND				
Dolnośląskie	1 155,48	105,1	1 530,55	107,3
Kujawsko-pomorskie	1 186,81	105,1	1 812,85	108,7
Lubelskie	1 170,67	106,0	1 662,04	107,7
Lubuskie	1 180,33	106,0	1 653,94	108,9
Łódzkie	1 184,69	107,4	1 712,19	109,2
Małopolskie	1 141,72	106,3	1 490,17	107,2
Mazowieckie	1 151,51	105,7	1 553,13	108,4
Opolskie	1 186,43	104,8	1 638,99	107,9
Podkarpackie	1 133,90	105,5	1 594,76	108,4
Podlaskie	1 155,60	105,1	1 674,92	108,1
Pomorskie	1 165,58	105,4	1 672,79	107,7
Śląskie	1 142,18	105,8	1 465,53	107,4
Świętokrzyskie	1 163,68	105,7	1 560,67	107,8
Warmińsko-mazurskie	1 179,75	105,6	1 696,36	107,5
Wielkopolskie	1 165,63	105,7	1 524,25	107,0
Zachodniopomorskie	1 182,09	106,2	1 784,63	108,8

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 29. b) Łącznie ze świadczeniami rentowymi osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanych z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313. c) Łącznie z wypłatami na podstawie art. 25 ust 4 w związku z art.25 ust 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, lecz bez potrąceń nie przekazywanych. d) Łącznie z rentami socjalnymi.

a) See methodological notes, point 5, p. 32. b) Including payment pensions of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313. c) Including paying on the basis of Art.25 , paragraph.4 in conjunction with Art. 25, paragraph 2a of the Act of social security for farmers but without deductions not transmitted.

d) Including social pensions.

**TABL.33. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} Z KASY ROLNICZEGO
UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG MAKROREGIONÓW^{b)c)} (W ZŁ)
MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE
AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY MACROREGIONS^{b)c)} (IN PLN)**

Wyszczególnienie Specification		Emerytura i renta ogółem ^{d)e)} Retirement and other pension in total ^{d)e)}	W tym emerytura Of which retirement pension
POLSKA	2019	1 291,86	1305,04
POLAND	2018	1 226,85	1 242,37
Makroregion Centralny.....		1 282,84	1 283,50
Łódzkie		1 286,42	1 282,22
Świętokrzyskie		1 277,22	1 285,59
Makroregion Południowy.....		1 309,06	1 356,16
Małopolskie		1 256,27	1 288,31
Śląskie		1 458,11	1 518,85
Makroregion Wschodni.....		1 285,91	1 297,04
Lubelskie		1 297,11	1 308,56
Podkarpackie		1 268,17	1 287,49
Podlaskie		1 280,41	1 284,42
Makroregion Północno-zachodni.....		1 297,00	1 314,14
Lubuskie		1 426,67	1 483,19
Wielkopolskie		1 267,11	1 278,75
Zachodniopomorskie		1 354,76	1 373,64
Makroregion Południowo-zachodni.....		1 347,81	1 373,54
Dolnośląskie		1 352,83	1 389,78
Opolskie		1 338,53	1 346,32
Makroregion Północny.....		1 304,42	1 313,34
Kujawsko-pomorskie		1 300,02	1 304,75
Pomorskie		1 302,18	1 319,37
Warmińsko-mazurskie		1 314,43	1 324,28
Makroregion Województwo Mazowieckie.....		1 264,42	1 269,30
Mazowieckie.....		1 264,42	1 269,30

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 29. b) Łącznie z wypłatami emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313. c) Łącznie z wypłatami na podstawie art. 25, ust. 4 w związku z art. 25, ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, lecz bez potrąceń nieprzekazywanych. d) Łącznie z GBRZ. e) Łącznie ze świadczeniami pieniężnymi dla cywilnych niewidomych ofiar wojny. f) Łącznie z wypłatami świadczeń rolnych przez MON, MS, MSWIA.

a) See methodological notes, point 5, p. 32. b) Including payment retirement and other pensions of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313. c) Including paying on the basis of Art. 25, paragraph 4 in conjunction with Art. 25, paragraph 2a of the Act of social security for farmers but without deductions not transmitted. d) Including GBRZ benefit. e) Including cash benefits for blind civil victims of warfare. f) Including agricultural benefits payments from the MND, the MJ and the MIA.

**TABL.34. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} Z KASY ROLNICZEGO
UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG MAKROREGIONÓW^{b)c)}**

MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE
AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY MACROREGIONS^{b)c)}

Wyszczególnienie Specification	Emerytura i renta ogółem ^{d)e)} Retirement and other pension in total ^{d)e)}	W tym emerytura Of which retirement pension	Renta z tytułu niezdolności do pracy Disability pension	Renta rodzinna ^{f)} Survivors pension ^{f)}
W zł In PLN				
POLSKA 2019	1 291,86	1 305,04^{g)}	1 161,66	1 613,51
POLAND 2018	1 226,85	1 242,37 ^{g)}	1 098,11	1 494,84
Makroregion Centralny	1 282,84	1 283,50	1 175,21	1 651,75
Makroregion Południowy.....	1 309,06	1 356,16	1 141,78	1 484,72
Makroregion Wschodni	1 285,91	1 297,04	1 157,48	1 650,61
Makroregion Północno-zachodni	1 297,00	1 314,14	1 169,73	1 576,17
Makroregion Południowo-zachodni	1 347,81	1 373,54	1 163,04	1 564,92
Makroregion Północny	1 304,42	1 313,34	1 179,36	1 738,13
Makroregion Województwo Mazowieckie	1 264,42	1 269,30	1 151,51	1 553,13
2018 = 100				
POLSKA	105,3	105,0	105,8	107,9
POLAND				
Makroregion Centralny	105,7	105,4	106,6	108,6
Makroregion Południowy.....	104,8	104,4	106,2	107,3
Makroregion Wschodni	105,5	105,4	105,7	108,0
Makroregion Północno-zachodni	104,9	104,5	105,8	107,4
Makroregion Południowo-zachodni	104,5	104,2	105,0	107,5
Makroregion Północny	105,3	105,1	105,3	108,0
Makroregion Województwo Mazowieckie	105,5	105,3	107,7	108,4

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 29. b) Łącznie z wypłatami emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313.

c) Łącznie z wypłatami na podstawie art. 25, ust.4 w związku z art. 25 ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, lecz bez potrąceń nieprzekazywanych. d) Łącznie z GBRZ. e) Łącznie ze świadczeniami pieniężnymi dla cywilnych niewidomych ofiar wojny.

f) Łącznie z rentami socjalnymi. g) Łącznie z wypłatami świadczeń rolnych przez MON, MS, MSWiA.

a) See methodological notes, point 5, p.32. b) Including payment retirement and other pensions of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313. c) Including paying on the basis of Art. 2, paragraph.4 in conjunction with Art. 25, paragraph 2a of the Act of social security for farmers but without deductions not transmitted.

d) Including GBRZ benefit. e) Including cash benefits for blind civil victims of warfare. f) Including social pensions.

g) Including agricultural benefits payments from the MND, the MJ and the MIA.

TABL.35. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} Z MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ, MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI I MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE, THE MINISTRY OF JUSTICE AND THE MINISTRY OF INTERIOR AND ADMINISTRATION

Wyszczególnienie Specification		MON ^{b)} MND ^{b)}	MS MJ	MSWiA MIA
W zł W PLN				
Emerytura i renta ogółem.....	2019	3 646,31	3 791,90	3 464,50
Retirement and other pension in total	2018	3 418,94	3 626,17	3 296,14
W tym emerytura		3 864,69	4 102,72	3 697,05
Of which retirement pension				
Renta z tytułu niezdolności do pracy		3 400,73	3 049,14	2 873,37
Disability pension				
Renta rodzinna		3 122,65	2 761,54	2 636,72
Survivors pension				
2018 = 100				
Emerytura i renta ogółem		106,7	104,6	105,1
Retirement and other pensions in total				
W tym emerytura		106,7	104,5	105,1
Of which retirement pension				
Renta z tytułu niezdolności do pracy		105,7	104,1	104,3
Disability pension				
Renta rodzinna		106,6	104,1	104,7
Survivors pension				

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 29, b) łącznie ze świadczeniem jednorazowym i świadczeniem uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

a) See methodological notes, point 5, p. 32, including the one-off benefit and the supplementary benefit for persons incapable of living independently.

TABL. 36. ŚWIADCZENIA POZAUBEZPIECZENIOWE Z MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ Z MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI, Z MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI IN 2019 R.

NON-INSURANCE BENEFITS FROM THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE, FROM THE MINISTRY OF JUSTICE, FROM THE MINISTRY OF INTERIOR AND ADMINISTRATION IN 2019

Wyszczególnienie Specification	MON MND		MS MJ		MSWiA MIA	
	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	2018=100	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	2018=100	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	2018=100
Liczba świadczeń Number of benefits						
Ryczałty energetyczne	69 265	89,6	5 542	89,0	33 010	89,7
Energy-supply allowance for combatants						
Dodatki kombatanckie	20 997	86,0	1 819	87,2	9 624	87,5
Supplements for combatants						
Świadczenia pieniężne dla żołnierzy- górników	442	89,1	227	95,4	1 243	90,4
Cash benefits for soldiers-miners						
Świadczenia pieniężne dla osób deportowanych	10 934	92,2	1 886	90,8	12 133	88,2
Cash benefits for deported persons						
Dodatki kompensacyjne	68 788	89,7	5 167	89,5	30 818	90,3
Compensation supplements						
Kwota wypłat Benefits in total						
Ryczałty energetyczne	11 864 481	91,0	947 308	90,4	5 622 426	91,0
Energy-supply allowance for combatants						
Dodatki kombatanckie	4 691 653	89,4	401 849	89,7	2 121 565	90,2
Supplements for combatants						
Świadczenia pieniężne dla żołnierzy- górników	95 618	95,5	42 317	105,6	260 305	100,8
Cash benefits for soldiers-miners						
Świadczenia pieniężne dla osób deportowanych	2 050 691	94,2	362 595	101,4	2 334 019	90,4
Cash benefits for deported persons						
Dodatki kompensacyjne	2 288 952	92,5	171 226	92,0	1 034 110	94,3
Compensation supplements						

TABL. 37. ŚWIADCZENIA Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH Z ROZDZIAŁU 75313
WYDATKÓW BUDŻETU PAŃSTWA^{a)} W 2019 R.
 BENEFITS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION FROM 75313 ALLOCATION
 IN STATE BUDGET^{a)} IN 2019

Wyszczególnienie Specification	Liczba świadczeń Number of benefits		Kwota wypłat Benefits in total	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	2018 = 100	w tys. zł in thousand PLN	2018 = 100
Ryczałty energetyczne	1 954 620	90,6	333 908	92,0
Energy-supply allowance for combatants				
Dodatki kombatanckie	625 548	89,0	137 880	91,6
Supplements for combatants				
Świadczenia pieniężne w wysokości dodatku kombatanckiego	21 936	101,7	14 452	103,4
Cash benefits in the amount equal to the supplement for combatants				
Świadczenia pieniężne dla żołnierzy- górników	139 368	88,6	28 561	98,8
Cash benefits for soldiers-miners				
Świadczenia pieniężne dla osób deportowanych.....	540 384	89,3	102 198	91,3
Cash benefits for deported persons				
Dodatki kompensacyjne	1 684 080	92,0	57 510	97,6
Compensation supplements				

a) Łącznie z wypłatami realizowanymi na mocy umów międzynarodowych.

a) Including payments realized on the basis of international agreements.

TABL. 38. ŚWIADCZENIA Z Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO Z ROZDZIAŁU 75313 WYDATKÓW BUDŻETU PAŃSTWA W 2019 R.

BENEFITS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND FROM 75313 ALLOCATION IN STATE BUDGET IN 2019

Wyszczególnienie Specification	Liczba świadczeń Number of benefits		Kwota wypłat Benefits in total	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	2018 = 100	w tys. zł in thousand PLN	2018 = 100
Ryczałty energetyczne	571 488	88,3	97 546	89,7
Energy-supply allowance for combatants				
Dodatki kombatanckie	170 160	86,6	37 477	89,1
Supplements for combatants				
Świadczenia pieniężne dla osób deportowanych do pracy przymusowej	120 924	85,4	24 107	87,6
Cash benefits for deported persons				
Świadczenia pieniężne dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej.....	47 712	86,7	9 940	99,1
Cash benefits for soldiers of substitute military service				
Świadczenie pieniężne dla cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych.....	120	76,9	99,6	81,6
Cash benefits for blind civil victims of warfare				
Dodatki kompensacyjne	456 348	88,9	15 765	95,6
Compensation supplements				

a) Łącznie z wypłatami realizowanymi na mocy umów międzynarodowych.

a) Including payments realized on the basis of international agreements.

**TABL. 39. EMERYTURY I RENTY BRUTTO^{a)} Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH WEDŁUG ZAWODÓW W 2019 R.**
GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSIONS FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL
SECURITY SYSTEM BY OCCUPATION IN 2019

Wyszczególnienie Specification	Kwota świadczeń brutto w mln zł Gross benefits in million PLN	Przeciętne miesięczne świadczenie brutto w zł Average monthly gross benefit in PLN
Emerytury razem^{b)}	177 013,0	2 421,17
Total retirement pensions ^{b)}		
w tym: okresowe emerytury kapitałowe	874,7	211,70
of which annuity retirement pensions		
w tym wypłacone przez ZUS	163 705,2	2 352,91
of which paid of SII		
pracowników kolejowych ^{c)}	2 094,0	2 168,27
railway employees ^{c)}		
górników	111 231,1	4 578,87
miners		
nauczycieli	7 603,2	2 614,69
teachers		
osób prowadzących na własny rachunek działalność gospodarczą	1 393,0	1 950,61
self-employed persons		
kombatantów	2,2	1 267,77
combatants		
Renty z tytułu niezdolności do pracy razem^{b)d)}	17 267,6	1 910,92
Disability pensions ^{b)d)}		
w tym wypłacone przez ZUS	16 275,9	1 867,10
of which paid of SII		
pracowników kolejowych ^{c)}	242,3	1 918,06
railway employees ^{c)}		
górników	1 189,5	4 336,19
miners		
nauczycieli	1 117,0	3 162,02
teachers		
osób prowadzących na własny rachunek działalność gospodarczą	535,3	1 419,90
self-employed persons		
inwalidów wojennych, wojskowych, osób represjonowanych	1 026,6	3 193,92
war and military invalids, repression victims		
Renty rodzinne razem^{c)d)}	33 459,7	2 128,48
Total survivors pensions ^{c)d)}		
w tym wypłacone przez ZUS	30 638,9	2 079,38
of which paid of SII		
pracowników kolejowych ^{c)}	1 275,0	1 883,80
railway employees ^{c)}		
górników	3 443,2	3 276,52
miners		
osób prowadzących na własny rachunek działalność gospodarczą	590,6	1 610,71
self-employed persons		
inwalidów wojennych, wojskowych, osób represjonowanych	435,8	2 011,62
war and military invalids, repression victims		

a) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo do świadczenia rolnego, bez emerytur pomostowych i nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. b) Łącznie z osobami pobierającymi świadczenia z MON, MS i MSWiA. c) Dotyczy świadczeń przyznanych w ramach „starego” systemu. d) Łącznie z osobami otrzymującymi renty wypadkowe finansowane z FUS, a wypłacane przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetów tych instytucji.

a) Excluding retirement and other pensions of people with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' compension benefits. b) Including persons receiving benefits from the MND, the MJ as well as the MIA. c) Concerns benefits under the old scheme. d) Including persons receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MIA as well as the MJ with retirement pensions financed from budgets of these entities.

TABL. 40. RELACJA PRZECIĘTNEJ MIESIĘCZNEJ EMERYTURY BRUTTO^{a)} Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH DO PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W GOSPODARCE NARODOWEJ^{b)}
RELATION OF MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT PENSION FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM TO MONTHLY AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY^{b)}

Wyszczególnienie Specification	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Przeciętna miesięczna emerytura brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	1 000,07	1 305,75	1 755,19	1 844,66	1 938,09	2 041,68	2 117,35	2 170,64	2 204,96	2 253,57	2 323,21	2 421,17
Monthly average gross retirement pension from non-agricultural social security system in PLN												
Relacja w %.....	63,7	66,6	62,2	62,0	62,9	64,0	64,0	63,7	62,3	60,4	58,0	56,4
Relation in %												

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5, str. 29. b) Do obliczenia przyjęto za podstawę (mianownik) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pomniejszone o składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

a) See methodological notes, point 5, p. 32. b) For calculating the ratio, the average monthly gross wages and salaries, less contributions to compulsory social security, was adopted as the base (denominator).

TABL.41. ŚREDNIOROCZNE MINIMUM EGZYSTENCJI I MINIMUM SOCJALNE DLA GOSPODARSTW EMERYCKICH W LATACH 2000-2019

YEARLY SUBSISTENCE MINIMUM AND SOCIAL MINIMUM FOR RETIREES' HOUSEHOLDS IN 2000-2019

Rok Year	Minimum socjalne (w zł) Social minimum (in PLN)		Minimum egzystencji (w zł) Subsistence minimum (in PLN)		Przeciętna emerytura brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych (w zł) Average gross retirement pension from non-agricultural social security system (in PLN)	Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym emerytów (w zł) Monthly average disposable income per capita in retirees household (in PLN)
	1-osobowe M+K/2 sole M+W/2	2-osobowe M+K dual M+W	1-osobowe M+K/2 sole M+W/2	2-osobowe M+K dual M+W		
2000	641,20	1053,72	308,00	523,50	1000,07	696,35
2005	780,31	1256,28	382,30	630,80	1305,75	883,80
2006	800,80	1301,80	351,58	591,57	1360,52	943,89
2007	822,18	1341,03	364,66	615,97	1396,88	999,05
2008	871,61	1426,99	389,51	643,23	1523,05	1096,87
2009	907,09	1487,58	421,85	698,02	1651,21	1180,65
2010	943,52	1553,37	447,54	743,83	1755,19	1244,77
2011	984,37	1623,64	474,20	789,08	1844,66	1297,96
2012	1043,09	1720,37	493,96	820,77	1938,09	1371,62
2013	1062,45	1769,24	513,87	855,72	2041,68	1415,23
2014	1070,65	1778,44	515,43	856,32	2117,35	1458,12
2015	1080,20	1792,54	518,00	860,06	2170,64	1509,50
2016	1094,92	1817,78	527,30	879,10	2204,96	1568,96
2017	1124,47	1864,73	544,03	906,82	2253,57	1630,12
2018	1151,97	1909,90	560,01	934,83	2323,21	1732,95
2019	1194,75	1989,83	585,04	993,22	2421,17	1863,61

Uwaga. Począwszy od 2006 r. zmodyfikowano minimum socjalne i minimum egzystencji.

Note. From 2006 modified social minimum and modified subsistence minimum.

CZĘŚĆ III. GOSPODARSTWA DOMOWE EMERYTÓW I RENCISTÓW
PART III. RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS

TABL.42. PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW W 2019R.
 MONTHLY AVERAGE INCOME PER CAPITA IN RETIREES' AND PENSIONERS'
 HOUSEHOLDS IN 2019

Wyszczególnienie Specification	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners in total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
	W zł na osobę		In PLN per capita	
DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY	1 819,14	1 819,27	1 863,61	1 498,01
AVAILABLE INCOME				
w tym dochód do dyspozycji.....	1 768,65	1 745,79	1 788,49	1 436,46
of which disposable income				
	W % (2018 = 100) – nominalnie		In % (2018 = 100) – nominal	
DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY	107,4	108,1	107,5	110,6
AVAILABLE INCOME				
w tym dochód do dyspozycji	107,6	108,6	108,0	111,2
of which disposable income				
	W % (2018 = 100) – realnie		In % (2018 = 100) – real	
DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY	105,0	105,3	104,8	107,8
AVAILABLE INCOME				
w tym dochód do dyspozycji	105,2	105,8	105,3	108,4
of which disposable income				
	W % dochodu rozporządzalnego			
	In % of available income			
Dochód z pracy najemnej	51,8	8,6	8,7	8,2
Income from hired work				
Dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.....	3,4	0,0	0,0	0,0
Income from a private farm in agriculture				
Dochód z pracy na własny rachunek	9,1	0,8	0,9	0,2
Income from self-employment				
Dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych.....	32,1	87,2	87,4	85,6
Income from social security benefits and other social benefits				
w tym z: of which from:				
emerytur	21,0	75,9	83,8	5,1
retirement pensions				
rent z tytułu niezdolności do pracy.....	1,5	3,4	1,2	23,4
disability pensions				
świadczeń wychowawczych.....	4,8	0,9	0,7	2,7
child-rising benefits				
zasiłków dla bezrobotnych	0,1	0,1	0,1	0,1
unemployment benefits				
Pozostały dochód	3,2	3,0	2,7	5,5
Other incomes				
w tym dary od osób prywatnych	2,6	2,6	2,3	5,0
of which donations from private persons				

**TABL.43. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH
DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW W 2019 R.**

MONTHLY AVERAGE EXPENDITURES PER CAPITA IN RETIREES' AND PENSIONERS'
HOUSEHOLDS IN 2019

Wyszczególnienie Specification	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners in total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
WYDATKI OGÓŁEM^{a)}	1251,73	1346,46	1363,61	1222,19
EXPENDITURES IN TOTAL ^{a)}				
	W zł na osobę		In PLN per capita	
	W % wydatków		In % of expenditures	
Towary i usługi konsumpcyjne	96,0	94,5	94,5	95,0
Consumer goods and services				
w tym: of which:				
żywność i napoje bezalkoholowe	25,1	28,4	28,2	30,1
food and non-alcoholic beverages				
napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe, narkotyki alcoholic beverages, tobacco and narcotics	2,5	2,6	2,6	2,9
odzież i obuwie.....	4,8	3,0	3,0	2,8
clothing and footwear				
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	18,0	21,3	21,2	22,6
housing, water, electricity, gas and other fuels				
w tym nośniki energii ^{b)}	9,8	13,0	13,0	13,8
of which electricity, gas and other fuels ^{b)}				
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego.....	5,6	5,1	5,2	5,1
furnishing, household equipment and routine maintenance of the house				
zdrowie	5,1	8,1	8,2	8,0
health				
w tym: of which:				
wyroby medyczno-farmaceutyczne, urządzenia i sprzęt medyczny	3,6	6,3	6,3	6,5
medical products, appliances and equipment				
usługi ambulatoryjne i inne usługi związane ze zdrowiem	1,4	1,4	1,4	1,2
out-patient services				
transport	9,7	6,4	6,7	4,2
transport				
łączość ^{c)}	4,4	4,2	4,1	4,5
communication ^{c)}				
rekreacja i kultura ^{d)}	6,6	5,3	5,4	4,4
recreation and culture ^{d)}				
edukacja	1,5	0,1	0,1	0,2
education				
restauracje i hotele.....	4,9	3,5	3,4	4,0
restaurants and hotels				
pozostałe towary i usługi ^{a)}	6,2	5,6	5,6	5,7
miscellaneous goods and services				
w tym higiena osobista	3,2	2,6	2,6	2,7
of which personal care				
Wydatki pozostałe	4,0	5,5	5,5	5,0
Other expenditures				
w tym dary przekazane innym gospodarstwom domowym	2,5	3,5	3,6	2,8
of which gifts donated to other households				

a) Łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. b) Energia (elektryczna, ciepła, gaz, opał). c) Łącznie z wydatkami na usługi internetowe. d) Bez wydatków na usługi internetowe.

a) Including expenditures on life insurance. b) Energy (electricity, heat energy, gas, liquid and solid fuels). c) Including expenditures on Internet services. d) Excluding expenditures on Internet services.

**TABL.44. DYNAMIKA PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYDATKÓW NA 1 OSOBĘ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW NA TLE OGÓŁU
GOSPODARSTW DOMOWYCH W 2019 R. (2018=100)**

DYNAMICS OF MONTHLY AVERAGE EXPENDITURES PER CAPITA IN RETIREES' AND
PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2019 (2018=100) IN RELATION TO TOTAL HOUSEHOLDS
EXPENDITURE

Wyszczególnienie Specification	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners in total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
WYDATKI OGÓŁEM – nominalne^{a)}	105,5	105,5	105,1	107,1
EXPENDITURES IN TOTAL – nominal ^{a)}				
Towary i usługi konsumpcyjne	105,7	106,0	105,7	107,6
Consumer goods and services				
w tym: of which				
żywność i napoje bezalkoholowe	106,7	106,9	106,7	108,7
food and non-alcoholic beverages				
napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe, narkotyki	107,3	105,5	104,8	110,6
alcoholic beverages, tobacco and narcotics				
odzież i obuwie	103,5	103,3	102,2	111,6
clothing and footwear				
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	103,4	103,7	103,7	103,1
housing, water, electricity, gas and other fuels				
w tym nośniki energii ^{b)}	100,0	101,7	101,9	100,4
of which electricity, gas and other fuels ^{b)}				
wyposażenie mieszkania i prowadzenie				
gospodarstwa domowego	105,2	107,9	108,2	104,7
furnishing, household equipment and routine				
maintenance of the house				
zdrowie	108,2	107,7	106,6	115,3
health				
w tym: of which:				
wyroby medyczno-farmaceutyczne,				
urządzenia i sprzęt medyczny	106,5	106,7	105,7	113,0
medical products, appliances and				
equipment				
usługi ambulatoryjne i inne usługi				
związane ze zdrowiem	111,9	109,6	107,4	129,9
out-patient services				
transport	97,9	102,1	102,2	95,9
transport				
łączność ^{c)} communication ^{c)}	116,1	115,3	115,3	115,5
communication				
rekreacja i kultura ^{d)}	107,3	107,0	106,6	107,8
recreation and culture ^{d)}				
edukacja	152,5	136,8	137,1	137,8
education				
restauracje i hotele	104,3	108,1	106,5	119,8
restaurants and hotels				
pozostałe towary i usługi ^{a)}	107,7	105,0	103,9	113,1
miscellaneous goods and services				
w tym higiena osobista	109,0	108,2	107,6	112,1
of which personal care				
Wydatki pozostałe	100,3	97,2	96,9	98,4
Other expenditures				
w tym dary przekazane innym				
gospodarstwom domowym	97,4	95,5	95,0	97,3
of which gifts donated to other households				
WYDATKI OGÓŁEM – realnie	103,1	102,8	102,5	104,4
EXPENSES IN TOTAL – real				
w tym: of which:				
Towary i usługi konsumpcyjne	103,3	103,3	103,0	104,9
Consumer goods and services				

a) Łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. b) Energia (elektryczna, ciepła, gaz, opał). c) Łącznie z wydatkami na usługi internetowe. d) Bez wydatków na usługi internetowe.

a) Including expenditures on life insurance. b) Energy (electricity, heat energy, gas, liquid and solid fuels). c) Including expenditures on Internet services. d) Excluding expenditures on Internet services.

TABL.45. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE^{a)} NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW W 2019 R.

MONTHLY AVERAGE CONSUMPTION^{a)} OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2019

Artykuły żywnościowe Foodstuffs	Jednostka miary Unit of measurement	Gospodarstwa domowe Households			
		ogółem in total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners in total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
Pieczywo ^{b)} Bread ^{b)}	kg	2,98	3,79	3,76	4,06
Makaron i produkty makaronowe..... Pasta and pasta products	kg	0,40	0,47	0,46	0,48
Mąka ^{c)} Flour ^{c)}	kg	0,59	0,82	0,82	0,84
Mięso ^{d)} Meat ^{d)}	kg	5,08	6,77	6,77	6,78
w tym: of which:					
mięso surowe ^{d)} raw meat ^{d)}	kg	2,87	3,86	3,87	3,75
w tym drób	kg	1,53	2,04	2,03	2,10
of which poultry					
wędliny i inne przetwory mięsne ^{e)}	kg	1,97	2,51	2,49	2,65
processed meat and other meat preparations ^{e)}					
Ryby i owoce morza ^{f)} Fish and seafood ^{f)} ...	kg	0,27	0,40	0,41	0,34
Mleko ^{g)} Milk ^{g)}	l	2,87	3,43	3,42	3,50
Sery i twarogi ^{h)} Cheese and curd ^{h)}	kg	0,89	1,08	1,10	1,00
Śmietana	l	0,35	0,51	0,52	0,47
Cream					
Jaja	szt	10,99	14,81	14,77	15,08
Eggs					
Oleje i tłuszcze ⁱ⁾ Oil and fats ⁱ⁾	kg	1,05	1,46	1,46	1,46
tłuszcze zwierzęce..... animal fats	kg	0,35	0,54	0,55	0,47
w tym masło	kg	0,28	0,40	0,41	0,33
of which butter					
tłuszcze roślinne	kg	0,69	0,91	0,90	0,99
vegetable fats					
Owoce	kg	3,79	5,12	5,19	4,60
Fruits					
Warzywa	kg	7,61	10,26	10,33	9,76
Vegetables					
w tym ziemniaki..... of which potatoes	kg	2,75	3,80	3,81	3,71
Cukier	kg	0,80	1,11	1,11	1,15
Sugar					
Kawa, herbata i kakao..... Coffee, tea and cocoa	kg	0,24	0,33	0,33	0,34
Wody mineralne i źródlane	l	5,78	6,24	6,24	6,20
Mineral and spring waters					
Soki owocowe i warzywne	l	1,04	0,83	0,83	0,92
Fruit and vegetable juices					

a) Bez spożycia w placówkach gastronomicznych. b) Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i pieczywa cukierniczego. c) Bez mąki ziemniaczanej. d) Łącznie z boczkiem surowym. e) Bez przetworów podrobowych. f) Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garnażeryjnych i panierowanych. g) Bez zagęszczonego i w proszku. h) Bez słodkich serków (np. waniliowy, danio). i) Bez boczku surowego.

a) Excluding consumption in restaurants or pubs. b) Excluding crispbread, toasted bread and confectionery. c) Excluding potatoes flour. d) Including raw bacon. e) Excluding offal preparations. f) Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. g) Excluding condensed and powdered milk. h) Excluding sweet cottage cheese. i) Excluding raw bacon.

**TABL.46. WYPOSAŻENIE GOSPODARSTW DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW
W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^{a)} W 2019 R.**

EQUIPMENT WITH SELECTED DURABLE GOODS^{a)} IN RETIREES' AND PENSIONERS'
HOUSEHOLDS IN 2019

Wyszczególnienie Specification	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem in total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners in total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
	w % gospodarstw wyposażonych w dane dobro in % of households equipped in particular durable			
Odbiornik telewizyjny	95,9	98,3	98,5	97,4
Television set				
Urządzenie do odbioru TV satelitarnej lub kablowej	62,6	57,4	58,2	52,1
Satellite or cable television equipment				
Zestaw kina domowego.....	12,0	4,9	5,3	2,4
Home theater system				
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku.....	63,9	69,2	69,8	65,3
Radio, radio tape recorder, stereo music system, radio with compact disc player				
Komputer osobisty	72,8	42,9	44,3	34,0
Personal computer				
Urządzenie z dostępem do Internetu.....	80,2	52,2	53,6	43,6
Device with access to the Internet				
Konsola do gier.....	14,4	2,4	2,2	4,1
Game console				
Drukarka (w tym wielofunkcyjna).....	32,8	13,5	14,3	9,0
Printer				
Telefon komórkowy	97,1	92,5	93,0	89,5
Mobile phone				
Pralka automatyczna	94,8	93,7	94,1	90,7
Automatic washing machine				
Kuchenka mikrofalowa.....	62,8	49,2	49,6	46,4
Microwave oven				
Zmywarka do naczyń	40,1	21,1	22,0	15,4
Dishwasher				
Rower (bez dziecięcego)	61,4	47,3	47,8	44,1
Bicycle (excluding children's)				
Motocykl, skuter, motorower.....	5,6	2,7	2,6	3,3
Motorcycle, scooter				
Samochód osobowy	67,8	43,8	46,8	24,6
Passenger car				

a) Opracowano wg stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

a) Compiled on the basis of data at the end of particular quarters.

**TABL.47. WYPOSAZENIE GOSPODARSTW DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW
W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^{a)} W 2019 R. W PORÓWNANIU
DO 2018 R. (2018 R. = 100)**

EQUIPMENT WITH SELECTED DURABLE GOODS^{a)} IN RETIREES' AND PENSIONERS'
HOUSEHOLDS IN 2019 COMPARED WITH 2018 (2018=100)

Wyszczególnienie Specification	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem in total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners in total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
Odbiornik telewizyjny	99,5	99,5	99,7	98,8
Television set				
Urządzenie do odbioru TV satelitarnej lub kablowej	101,0	100,5	100,5	99,8
Satellite or cable television equipment				
Zestaw kina domowego.....	98,4	100,0	101,9	75,0
Home theater system				
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku.....	93,0	92,8	92,9	91,7
Radio, radio tape recorder, stereo music system, radio with compact disc player				
Komputer osobisty	98,2	95,8	97,1	85,2
Personal computer				
Urządzenie z dostępem do Internetu.....	106,1	109,0	110,3	100,7
Device with access to the Internet				
Konsola do gier.....	108,3	133,3	146,7	120,6
Game console				
Drukarka (w tym wielofunkcyjna).....	95,1	90,0	92,3	76,3
Printer				
Telefon komórkowy	100,4	100,3	100,4	99,6
Mobile phone				
Pralka automatyczna	99,7	99,4	99,3	99,6
Automatic washing machine				
Kuchenka mikrofalowa.....	100,2	99,4	99,6	98,3
Microwave oven				
Zmywarka do naczyń	110,2	107,7	106,8	114,1
Dishwasher				
Rower (bez dziecięcego)	99,7	99,6	100,0	96,7
Bicycle (excluding children's)				
Motocykl, skuter, motorower.....	101,8	135,0	136,8	126,9
Motorcycle, scooter				
Samochód osobowy	102,4	103,3	103,5	96,9
Passenger car				

a) Opracowano wg stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

a) Compiled on the basis of data at the end of particular quarters.

**TABL.48. TRUDNOŚCI GOSPODARSTW DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW
W ZASPOKAJANIU POTRZEB W 2019 R.**

DIFFICULTIES IN SATISFYING RETIREES' AND PENSIONERS' NEEDS IN THEIR
HOUSEHOLDS IN 2019

Wyszczególnienie Specification	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem in total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners in total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
	% gospodarstw deklarujących brak możliwości realizacji danej potrzeby % of households declaring no possibility to satisfy			
Tygodniowy wypoczynek rodziny raz w roku	34,1	47,5	44,8	63,1
One week annual holiday				
Jedzenie mięsa lub ryb co drugi dzień	5,3	8,4	6,8	18,0
Meal with meat or fish every second day				
Ogrzewanie mieszkania odpowiednio do potrzeb.....	5,4	8,4	7,1	16,3
Keeping home adequately warm				
Wymiana zużytych mebli	37,1	52,5	50,2	66,1
Replacing worn out furniture				

Źródło: badanie EU-SILC

Source: data of the EU-SILC survey

**TABL.49. MIESZKANIA UŻYTKOWANE PRZEZ GOSPODARSTWA DOMOWE EMERYTÓW
I RENCISTÓW W 2019 R.**

DWELLINGS OCCUPIED BY RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2019

Wyszczególnienie Specification	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem in total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners in total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
Przeciętna powierzchnia użytkowa zajmowana przez gospodarstwo domowe w m2.....	80,4	71,7	72,5	65,9
Average usable floor space occupied by household in sq.m.				
Przeciętna liczba pokoi użytkowanych przez gospodarstwo domowe.....	3,1	2,8	2,9	2,6
Average number of rooms occupied by household				
Przeciętna powierzchnia użytkowa zajmowana przez gospodarstwo domowe na 1 osobę w m2.....	28,7	39,7	39,6	40,3
Average usable floor space occupied by 1 person in household in sq.m.				
Przeciętna liczba osób na 1 pokój	0,9	0,6	0,6	0,6
Average number of persons per 1 room				

TABL.50. WYPOSAŻENIE MIESZKAŃ EMERYTÓW I RENCISTÓW W URZĄDZENIA I INSTALACJE TECHNICZNO-SANITARNE W 2019 r.

EQUIPMENT OF DWELLINGS OF RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN TECHNICAL AND SANITARY INSTALLATIONS IN 2019

Wyposażenie mieszkań w: Dwellings equipped with:	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem in total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners in total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
		W %	In %	
Wodociąg.....	99,8	99,6	99,7	99,2
Water supply				
w tym z sieci.....	95,3	95,4	95,5	94,7
of which from a network				
Ustęp spłukiwany.....	98,5	97,8	98,1	96,3
Flushing toilet				
Łazienkę.....	98,2	97,3	97,7	94,9
Bathroom				
Ciepłą wodę bieżącą.....	98,7	98,1	98,3	96,8
Hot running water				
w tym z sieci.....	32,0	31,7	32,4	27,2
of which from a network				
Gaz.....	88,9	93,1	93,1	92,6
Gas				
w tym z sieci.....	55,6	60,8	62,4	50,8
of which from a network				
Centralne ogrzewanie.....	86,6	85,8	86,5	81,5
Central heating				
Piece.....	13,3	14,1	13,5	18,3
Stoves				

Źródło: badanie budżetów gospodarstw domowych
Source: data of the households budgets survey

TABL.51. STAN MIESZKAŃ ZAJMOWANYCH PRZEZ GOSPODARSTWA DOMOWE EMERYTÓW I RENCISTÓW W 2019 R.

CONDITIONS OF DWELLINGS OF RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2019

Użytkowane mieszkanie Dwelling	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem in total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners in total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
	% odpowiedzi tak		% of „yes” answers	
Ma przeciekający dach, zawilgocone ściany, podłogi, fundamenty, butwiejące okna i podłogi.....	10,8	11,1	10,0	18,0
It has a leaky roof, humid wells and floors, foundation, rotting windows and floors				
Jest narażone na nadmierny hałas pochodzący od sąsiadów lub z zewnątrz	13,8	14,1	14,6	11,4
It is exposed to excessive noise produced by neighbours or other outside source				
Jest położone w szczególnie uciążliwym otoczeniu ze względu na zanieczyszczenie środowiska (np. pył, dym, nieprzyjemne zapachy, zanieczyszczona woda).....	14,6	13,5	13,7	12,5
It is located in a place, which surroundings are polluted by (for instance: dust, smoke, unpleasant smells, polluted water)				
Jest położone w rejonie zagrożonym przestępczością, przemocą, wandalizmem	4,9	4,1	4,0	4,7*
It is located in an area, which is dangerous regarding crime, violence, vandalism				
Jest położone w rejonie o złej infrastrukturze	6,7	6,6	6,5	6,8
It is located in an area, where infrastructure is bad				
Posiada balkon (taras), ogródek	81,6	80,3	81,0	76,3
It has a tarrace, a garden				
Jest zbyt małe.....	15,8	6,9	6,7	8,1
It is too small				
Jest zbyt duże	6,9	12,0	12,1	11,7
It is too big				
Jest wystarczająco ciepłe w zimie	87,1	85,5	86,3	80,8
It is warm enough during wintertime				
Jest wystarczająco chłodne w lecie	74,7	75,1	75,4	73,1
It is cold enough during summertime				

Znak (*) - zjawisko istniało, w wielkości większej lub równej 20 przypadków z próby, ale mniejszej niż 50.

Symbol (*)- magnitude not zero, but more or equal 20 cases in a sample and less than 50.

Źródło: badanie EU-SILC

Source: data of the EU-SILC survey

TABL.52. SUBIEKTYWNA OCENA SYTUACJI MATERIALNEJ GOSPODARSTW DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW W 2019 R.

SUBJECTIVE EVALUATION OF MATERIAL SITUATION OF RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2019

Sytuacja materialna jest Material situation is	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem in total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners in total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
	% gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację % households assessing their situation			
Dobra.....	23,8	15,4	16,6	8,1
Good				
Raczej dobra	24,8	19,8	20,7	14,3
Rather good				
Przeciętna	44,4	53,8	53,2	57,3
Average				
Raczej zła	5,5	8,9	7,8	16,0
Rather bad				
Zła.....	1,5	2,1	1,7	4,4
Bad				

Źródło: badanie budżetów gospodarstw domowych
Source: data of the households budgets survey

TABL.53. SUBIEKTYWNA OCENA STANU ZDROWIA EMERYTÓW I RENCISTÓW W 2019 R.

SUBJECTIVE OPINION ABOUT HEALTH OF RETIREES' AND PENSIONERS' IN 2019

Wyszczególnienie Specification	Gospodarstwa domowe Households			
	ogółem in total	emerytów i rencistów razem of retirees and pensioners in total	emerytów of retirees	rencistów of pensioners
	%			
Bardzo dobre.....	16,5	4,5	4,7	3,0*
Very good				
Dobre	45,4	28,2	29,2	21,7
Good				
Takie sobie, ani dobre, ani złe	26,0	40,6	41,2	36,3
Nor good, nor bad				
Złe	9,8	21,1	19,6	30,8
Bad				
Bardzo złe	2,3	5,6	5,2	8,1
Very bad				

Znak (*) - zjawisko istniało, w wielkości większej lub równej 20 przypadków z próby, ale mniejszej niż 50.
Symbol (*)- magnitude not zero, but more or equal 20 cases in a sample and less than 50.

Źródło: badanie EU-SILC
Source: data of the EU-SILC survey